

Paul Goma

E L A

Paris 1984

*

– Tu, zice ea, când te uiți la o femeie care-ți place parcă te-ai privi în oglindă - chiar atât de mult te placi ?

– Euuu ?, mă mir, mă apăr cu disperare comică, însă râsul ei rămâne serios. Da de unde, nu !, întăresc.

– Dacă te-ai vedea cum te vezi, adaugă ea.

Nu aveam de gând s-o fac să tacă - din contra, doream să vorbim-vorbim, să ne grăbim să spunem cât mai mult, simțeam (și simțea și ea că eu simt) că timpul ne este drămuț, ca pòrțiile - pe care le cunoscusem ; ca vorbitorul (pe care nu-l avusesem, dar atâta îl dorisem, încât fusese și al meu) - ea însă și la vorbitor rămânea femeie, reproșînd celuilalt că n-o iubește (să zicem că da, însă nu destul ; să zicem că mult, însă nu așa), că tu, cel de dincolo ești un egoist și un leneș, numai pe tine te iubești, nu faci nici un efort să-l înțelegi pe celălalt - chiar atunci când o iubești ori te prefaci că o iubești - pre ea.

Și doar știam ; știa și ea că eu știu : nu mă iubea cum se iubește, n-o puteam iubi cât și cum aș fi dorit din toată inima ; cum ar fi meritat din răsplîn - ca o pedeapsă răsturnată. Îmi ziceam din ce în ce mai des, din ce în ce mai resemnat : dacă aș iubi-o “simplu”, aș câștiga Împărăția Inocenților. Și nu se putea : eram condamnat să rămân un mereu îndatorat. Îndatorat cu toate că tocmai de așa ceva mă ferisem cu o energie, cu o tenacitate vecine cu prostia. Reușisem cu oamenii, reușisem cu toate celelalte femei - până la ea.

– La urma urmei, ce mai contează bocancii tăi - la un vagon de marfă, zice ea.

Nu-mi place. Deloc nu-mi place vagonul de marfă la care prea des recurge, ca să fi fost și adevărat : cică avea treisprezece ani, părinții o trimiseseră la bunici, cu trenul, însoțită de sora mai mare - pe care atâta o detesta, încât într-o stație coborîse pe furiș din personal și se strecurase într-un vagon de marfă de pe linia vecină, se încovrigase într-un colț, adormise ; o trezise un bătrân vagabond : îi explicase, întâi, cum se face, apoi îi arătase pe viu - “și a fost ziua-ntâia”, pretindea ea.

Și de astă dată ridic din umeri. A nepăsare - deși îmi pasă al dracului și chiar dacă a inventat povestea cu vagonul de marfă și cu vagabondul pe-viu, tot pun eu laba pe boșorogul inițiator - așa, fiindcă, vagon-nevagon, ea mă culesese de pe drumuri pe mine și nu eu pe ea - nu știu dacă am înțeles ce vreau să spun.

Greu, dar în cele din urmă pricep :

*

Cântam la un bal de sâmbătă seara, într-un sat de la poalele muntelui (putea fi Sâmbăta de Sus - dacă nu cea de Jos), oricum, pe lângă mănăstirea Sâmbăta, cea de răsturnat nume, de prin '51-52 când Securitatea se hotărîse să-i lichideze pe partizani prin toate mijloacele. Făceam pe trompetistul în "Banda de Domni", cum ni se spunea, fiindcă, în afară de mine toți ceilalți lăutari aveau titluri universitare și nu câștigul îi interesa, ci ocazia de a-și prelungi adolescența - orchestra Liceului Negru Vodă se reconstituise întocmai după mai bine de zece ani. Doar eu pretindeam că suflu în țurloaie de dragul banilor și în zadar încercau foștii mei colegi de liceu Titus și Sarkis să mă tragă spre plăcerea de a cânta (și cu care cântam, pe vremuri), eu îmi propteam coarnele în gard și suflam. Cu mînie ; și conștiincios. Așa cum, conștiincios, în restul săptămânii, descărcam-încărcam vagoane cu grâu în gara Șercaia ; cum dezgropam puieti la pepiniera Șercaia, printre picături făcînd și pe fotografii ambulante. Nici o muncă nu mă atîngea, murdărea, umilea (de ce m-ar fi?), cu o condiție :

Să nu mi se ceară s-o laud ; nici s-o cânt.

Suflam în trompetă. Și, în felul meu, așteptam momentul "comenzii": cam pe după miezul nopții, când dansatorii erau binișor abțiguiți, când până și fricoșii cad pradă crizelor de curaj, câte un individ se proptea în fața scenei și, tot căutîndu-și șerparul (pe care demult nu-l mai purta), scărpinîndu-se pe sub clopul (pe care demult nu-l mai avea: lucra și el, ca tot făgărășanul, în una din prea-multele uzine chimice), se răsuca întîi spre sală - ca să vadă dacă-l vede lumea - abia apoi ni se adresa :

«Băăă!!!» (toate umilințele îndurate de el pînă-atunci se adunau ghem în bă !-ul de sâmbătă-seara azvârlit, nu vitelor de subșefi, animalelor de milițieni, bestiiilor de securiști, de băgători de seamă, turnători, adunători de cotizații, tovarăși-cu-listele - ci unor nevinovați (însă cu atît mai vinovați în ochii lor, ai amărăților, cu cît aceia era intelectuali). «Băăă!! Ia să-mi zăcîț' voi ție...» - și iar se răsuca spre sală, ca să fie sigur că-ăilant' or băgat de samă că cine comand'-aicia - după care spunea ce cântec ori joc să-i zăcîm ; noi, lui.

Titus era pregătit. Înainte de a-și rosti replica, trecea pe lângă mine, șoptindu-mi cu gura strîmbată :

«Nu te supăra pe el, dă-l în dumnezeii mă-si !»

Din sens opus venea amicul Sarko :

«Nu pune la inimă ce zice - are și el ocazia să comande...»

«Nu mă supăr, nu pun la inimă !», negam fără convingere.

Titus, la rampă, rostea ce rostise și altădată, în alte părți (presupun că

unii cereau numai ca să-l provoace pe Titus să spuie *aia*) :

«Doar ați băgat de seamă : noi sântem orchestră de domni, măi tovarăși!»

Aplauzele, strigătele de aprobare, ghionții încasați de cel ce comandase dovedeau (dacă mai era nevoie) că și făgărășenii fuseseră, în cele din urmă, reeducați. Ei, cândva printre cei mai *înrați reacțio-nari* (drept care mai întâi umpluseră munții de *partizani*, apoi închisorile de *teroriști*, de *fugari*, dar mai ales de *favorizatori*); de prin 56 se cumințiseră, nu mai mișcau în front, se luaseră după „ăi cu cap”: legendarii “Tavi din Lisa” (intrase la ei, cu toate că tată-său era la Canal, astfel devenind pentru întreaga Țară a Făgărașului : “ăl de la Utemeu”) și Trâmbițaș, ajuns director al închisorii din Cetate ; foștii rebeli, nesupușii, rezistenții obosiseră de atâta rezistență, acum se mulțumeau să-și sareze inima săptămânal, cu câteva cuvinte în doi peri - și acelea de alții rostite. Aici, la baluri, fluierau, strigau - așteptau : așteptau ceva, dacă nu venirea lui Mesia și nici a Americanilor, măcar niște vorbe reacționare spuse de careva de la oraș ; așteptau ei cu totul altceva, nu venea, era bună și asta - în lipsa celei pe care o singură dată o rostise Titus, într-un sat intrat și el în legendă :

«Noi sântem orchestră de domni - nu de tovarăși !»

Eu încă nu ieșisem din bortă, eram cu domiciliu obligatoriu, în Bărăgan, îmi povestise Cerganian (Titus ridica din umeri, ai fi zis că nu mai ținea minte) : Securitatea intervenise pe loc, oprise balul și începuse ancheta : unii răspundeau că nu auziseră, că ei jucau, ș-apăi așe de beț’ eraaau... ; alții auziseră: “măi tovarăși” și nu : “nu de tovarăși” (securiștii din a doua garnitură erau români-români : ficiori faini din Țara Bârsei și din Țara Făgărașului și din Mărginimea Sibiului, știau ei ce știau : din august ‘44 părinții și bunicii lor le spuneau ȝiganilor : “tovarăși”).

Cântam, deci, la un bal sătesc, undeva sub-munte.

*

Tu, zice ea, când te uiți la o femeie care-ți place - chiar atât de mult te placi?

Mă mir, mă apăr. Neg.

Dacă te-ai vedea !, zice ea.

*

Tocmai terminasem de executat o comandă (din rândurile maselor largi de făgărășeni desfăgărășenizați venită), o Feciorească de peste zece minute - când, în tăcerea asudată, un glas încleioșat, de femeie se auzise :

– Bă, tu ăla de la trâmbiță ! Ia să-mi zici tu ție o Stingere faină !

Tocmai depusesem trompeta pe scaun și mă pregăteam să cobor (ca să mă piș pe pauză, cum zicea acordeonistul Werner, sas de felul său și inocent îmbogățitor al limbii române). Titus, ariergardian fidel, încercase o paradă ieftină - dar dacă mergea?

– Noi sântem orchestră de domni, doamnă - dar dacă doriți o Stingere la saxofon, plăcerea va fi de partea, ca să zic așa.

– No, nooo !, declinase doamna. Vreau trâmbiță, nu pipă ! ‘I dau o hârtie de-o sută trâmbițașului...

Abia atunci o văzusem, cu toate că era mai mult decât vizibilă, mai întâi pentru că purta o blană strălucitor, neverosimil de albă ; apoi pentru că era, nu uriașă, ci mare. Aș zice : o mare-femeie și am știut fulgerător că mă depășește în înălțime cu cel puțin un cap. Clătinându-se, cu blana ușor alunecată menținută pe un singur umăr, femeia-mare se apropiase prin culoarul prompt deschis. Drept la mine.

Sarko mă văzuse aplecând fruntea, cu bărbia în piept, gata de-ncornat. Va fi auzit, desigur, și cum fosăi pe nări. Cu o sprinteneală neobișnuită la un armean strașnic în carne, făcuse un salt de ied și se așezase drept în fața mea, acoperindu-mă, acoperindu-mi-o :

– Știți, doamnă... Cu permisiunea dumneavoastră... (nu-i vedeam mâinile, i le bănuiam frământându-se, frângându-se). El nu-i ce credeți...

– De unde știi ce cred ?, îl oprise doamna. Nu știi, așa că mută-ți chintalele mai încolo, cu trâmbițașul vreau să tratez !, începuse a scotoci în poșetă.

Sarko se dăduse la o parte, acum eram față-n față ; mai exact : la-picioarele-ei (și mai aproape de adevăr : la poala Muntei), o simțeam cât și cum (și mai ales : cât) mă domina, faleză. Coborîse și Titus: în șoaptă, politicos, frângându-și mâinile (dar ce aveau cu toții, în seara asta, în fața - sau la piciorul ei - de-și martirizau mâinile ?), încercase să explice că, “de regulă”, el, șeful orchestrei primește comenzile - apoi adăugase :

– Prietenul nostru are o situație specială...

– Puțin îmi pasă de situația lui specială, din moment ce plătesc !

Atunci dădusem coarnele pe spate. Fixînd broșa din unghiul decolteului, spusesem răgușit :

– Nu-i nevoie să plătiți, vi se oferă din partea casei - dar nu Stingerea, ci Deșteptarea. Fără garanția că o să vă deștepte din beție.

Titus mă strânsese dureros de braț - să tac ; Sarko iar se inter-pusese - ca să nu mai pot continua, dacă aș fi vrut. Femeia însă îmi pusese o mână după ceafă, mă trăsese către ea, la ea - la pieptul ei :

– Nu fi idiot...- și îmi șoptise numele întreg.

Apoi îmi dăduse drumul, se răsucise și pornise către ușa de intrare a sălii - abia acum îl remarcam pe insul cu obraz sfeclos și privire vitrie înfolit într-o blană de lup.

Fusesem luat prin surprindere - de gest, de faptul că o asemenea doamnă îmi cunoaște numele (și mi-l rostește întreg : întâi prenumele, apoi numele - nici ca la catalog și nici ca la anchetă, dar ca unde?). Poate de aceea nu realizasem umilința gestului cu care mă strânsese la piept ; nu ca pe un copil, cu atât mai puțin amant, ci ca pe un neajutorat ; și nici surpriza : de unde știe cum mă cheamă ?

– Ți-a umblat în buzunar, șoptise Sarko.

Băgasem mâna în buzunarul hainei : scosesem câteva bancnote de o sută - trei, poate cinci. Sarkis mă apucase de mâna cu banii :

– Lasă-mă să i-i duc eu înapoi, tu ești prea...

– I-i duc eu, eu sânt șeful vostru că tu..., se oferise Titus.

– I-i duc eu, eu sânt șeful meu !, spusese, rânjind.

Dansatorii simțiseră că ceva se petrece “între domni”, așa că tăceau, în grupuri. Și așteptau.

Mă apropiasem, dădusem din cap înspre stacojitul în piele de lup (nu reacționase, era beat-pulbere, de mirare că se menținea în capătul picioarelor), apoi spusese în direcția femeii, prin broșă :

– Se vede că nu aveți obișnuința să comandați la baluri : mi i-ați pus în buzunar, pe furiș - îi întinsesem banii. Aici obiceiu-i să mi-i lipiți cu scuiat de frunte, în văzul tuturor...- și am dat să arăt.

Mă apucase de mână :

– Te rog, să nu cumva...- nu-i vedeam obrazul, era prea deasupra mea, dar i-l simțeam după glas: neliniștit. Și nu-i mai ține așa, în văzul tuturor, cum ai zis...

– Deci nu vă aparțin !- cu banii am arătat-o pe ea. Deci îi aparțin... - l-am indicat pe ficățiu. Deci el nu trebuie să știe că dumneavoastră, doamnă, mi-ați dat bani.

– Bagă-i, nu-i mai arăta! - n-am vrut să te jignesc !

– Nu contează ce-ați vrut și ce n-ați vrut, contează ce-ați făcut - luați-vă banii acum, din mâna mea, altfel, după cinci secunde...

– Nu fi idiot, te rog...

– ...ți-i bag în decolteu!

Ezitare de o secundă. Apoi mâna ei zmulse banii. Blana se răsucise cu întreg albul spre mine, se îndepărtase, dispăruse, lipită de pielea lupului stacoj.

*

– Tu, zice ea. Tu când te uiți la mine parcă te-ai vedea-n oglindă.

*

Cântam la un bal. Sâmbăta.

În timp ce reîncălzeam instrumentele, Sarko:

– Nu știam c-o știi pe contesă.

– Pe cine ?, mă mirasem. Așa-i spui Grönlandei de adineauri? Contesa de Iceberg ?

– Așa i se zice, nu știu de ce : *Contesa*. O fi chiar contesă, e din Carnăuți. Se mai zice că nu-i iceberg, ci gheizer, vulcan !, râde Titus. Una de-alea, de la export-intern, și-o comercializează pe mărci-dolari. Neamțul din trimestrul ăsta instalează niște nemțării la Combinat - ce Mercedes are, săsălăul...

Informațiile au trecut pe lângă ureche, fără pagube. Mărci-dolari, export-intern, și-o-comercializează, Mercedes - pentru mine fără semnificație; fără existență. Înțelegeam, vag, ce înseamnă “una de-alea”, dar vagul rămânea la *secretară, ghid, traducătoare* - cu care, la rigoare, poți juca și tenis de pat.

*

A doua zi în zori, grozav de bogat (partea mea : o sută și treizeci de lei !), mă despart de ceilalți în gara Făgăraș, o iau spre autogară. Mai am un sfert de oră până la plecarea autobuzului, încă o jumătate de ceas pe drum, ajung acasă și mă culc, nu mă mai trezesc decât luni. Sânt obosit, binișor plutind, buza mi-e monstruos umflată (nu am muștiuc, nu cânt decât uneori, sâmbăta, nu am trompetă, o împrumută Sarko pentru mine de la Casa de Cultură), dar mulțumit : cu banii câștigați pot rămâne acasă nu doar mâine, ci chiar și marți.

Mă plimb pe trotuarul înghețat : în sala de așteptare e tot atât de frig ca și afară, în plus, pute a autogară murată, răsuflată, bâhlită - când alături oprește o mașină (dar ce Mașină !, vorba lui Titus). Un Mercedes gri-argintiu. Cu număr german.

Aud zumzăitul geamului coborînd. Nu privesc într-acolo, îmi reiau plimbarea.

– Te duc acasă - dacă-mi bagi un leu/ în decolteu ! - acum are alt glas, i-a pierit teama de la bal, ba chiar râde. Hai, urcă, altfel îți îngheață !

Mă opresc, mă uit îndărăt, “pe la subțioară”. Tare i-aș răspunde că, dacă nu-nchide geamul, îi degeră și-i cade, ei - o catastrofă pentru comerțul exterior din interioru-i, un tragic accident-de-muncă : i se strică, deteriorează, calamitează, catastrofizează unealta muncii, scula de producțiune - nu și-o mai poate comercializa, pe mărci.

– Să schimbăm tactica, o aud. Trecem la șantaj : dacă nu urci alături de mine, nu mai ajungi curând acasă !

Ridic din umeri, îmi văd de plimbare.

– Sânt convinsă că nu dorești moartea păcătosului, o aud. Deci nu dorești ca eu să răcesc, să capăt tuberculoză, doar ca s-ascuți “tusea-n fa diez a Traviatei...”

– Nu cu Minulescu o să mă convingeți - din contra.

– Dar nu vreau să te conving - doar te ameninț : dacă nu urci, îți recit din Minulescu !

– A, da?, fac, ezitînd. A, da, fac, cedînd, ocolesc botul cald al mașinii, dau să urc. Si domnu ? - arăt din bărbie spre bancheta din spate unde sfeclosul, acum palid (ca un nap furajer) doarme din greu, de parcă ar trage în jug, cu ca-pul frânt pe spate, cu gura căscată. Dar sforăie însfiorător, si-domnu, constat.

– Urcă, urcă : si-doamna nu sfiorăie.

Îmi scot căciula, fixeaz centura. Mașina stă pe loc, ba acum motorul e tăiat. Aceeași mână, înmănușată, vine în dreptul ochilor mei, degetele frecate cer bani.

– Plata-nainte ! - principiul si-doamnei. A, nu, bancnotele se lipsesc de fruntea lăutarului în văzul lumii, ori se vîră în decolteu - principiul cere un leu, o monedă. Cum, plătești așa, pe névé ? Nu te-ai uitat o singură dată încoace, ca să vezi ce cumperi !

– Eu nu cumpăr, doamnă. Leul meu e împăiat veritabil.

– A, da? A, da!, mă imită ea și râde. Nu cumperi, fiindcă n-ai bani? Ori marfa-i cumpărată ? Ori pentru că tu... dumneata nu ești de vânzare ?

Ridic din umeri, nu răspund. O las cale de vreo alte zece între-bări, apoi întind mîna după mînerul ușii - mai ieftin ieși cu autobuzul: șoferul nu te întreabă de ce nu-l cumperi, de ce nu ești de vânzare.

– Cei care au de gând să coboare se debarasează mai întîi de centură !

– Cei care au de gând să coboare, dacă-i mai bateți la cap - observați, n-am spus : futeți - au să vă-ntrebe : de fapt, ce vreți de la mine ?

– Dar se vede cu ochiul liber ! Cel care vrea ceva de la cineva nu este si-doamna, ci invers! Dar dacă nu mă privești... Chiar așa : de ce refuzi să te

uiți încoace ?

– Ce să văd ? : că locul meu nu e aici, în mașina asta, alături de femeia asta, ci acolo, pe trotuar, în așteptarea unui autobuz de duminică-dimineața ?

– Și încă ?, mai cere ea, alintându-se.

– Și încă... Ce doriți de la mine, doamnă?

Nu răspunde. O simt ridicînd din umeri, oftînd ușor, pornind mașina. Vreau să-i indic drumul, dar merge în direcția bună pentru mine. Îmi întinde orbește pachetul cu țigări (Dumnezeule, “polmoale” fără filtru !), apoi bricheta. Primesc, mulțumesc, aprind, restitui, mulțumesc. Trag cinci fumuri telescopate și, cu fum, o întreb dacă mă lasă în Șercaia sau, din întâmplare, trece prin Vad. Ea răspunde că - din întâmplare - trece prin Vad.

– Și după ce treceți prin Vad, pe unde mai, din întâmplare, treceți, vă rog frumos?

Izbucnește în rîs. Doamne, cum poate râde o femeie conducînd un Mercedes (argintiu)!, în timp ce tu, în dreapta ei, tragi din americana fără de filtru!

Mașina frânează, se oprește de-a curmezișul șoselei.

Mirat, speriat, mă întorc spre ea, să aflu motivul. Nu-mi mai pot dezlipi ochii ; nici ea nu mi-i lasă să plece. Obrazul i-i prea aproape de al meu, deci de privire, asta-i ; de asta ; amețit de fumul țigării, încerc să-mi aduc aminte ce chip îi dădusem înainte de a i-l vedea - nu găsesc, poate că nici nu încercasem să urc mai jos de decolteu.

– Ai terminat ?, aud cândva, undeva.

Așa o fi cu femeile din cale-afară de frumoase : tocmai pentru că sunt atât de foarte frumoase, nici nu-ți vine să le iubești - vorbesc în numele meu, într-o duminică dimineața, după o noapte de bal în care am tot suflat în trompetă, gîndindu-mă la leii peste sută câștigați cu sudoarea plămînilor. Și vorbesc în deplină cunoștință de cauză a exclusului, a celui trimis alături (de lume, de femei frumoase și bine îmbrăcate, alături de noțiunea: aia-cu-străini, pentru-export-intern). Am văzut-o de aproape : operă de artă - o guști, o admiri, nu simți dorința să-i ții mîna ; cu atât mai puțin să ți-o apuce ea și s-o țină.

*

– Ai terminat ?, ajunge întrebarea până la mine.

– Ce să...?, îngaim, trezit.

– Prețaluirea. Fac atât cât am cerut ? Să mă grăbesc să te duc acasă, dormi pe tine - am doi bărbați, amândoi morți de somn...

Pornește. După o vreme :

– Te-am întrebat ceva - ai tras linia, ai făcut totalul ? Iată Mercedesul, iată blana, iată Neamțul - ecce puta ! Ei ?

– Nu mă preocupă dosarul dumneavoastră. Abia-l duc pe-al meu.

– Știu, zice ea. Nu mă-întrebi de unde știu cine ești?

– Am întrebat.

– ...de ce te-am acostat ?

– V-am întrebat, nu mi-ați răspuns, deci știu : sânteți de la Securitate !
- și mă fac mic în fotoliu : are să frâneze ?

– Mult ți-a trebuit ca să afli !, râde ea. Ești un prost trompetist, te-am ascultat - mai corect : te-am auzit...

– Vă ocupați de sectorul trompetiști?

– Nu în mod special. În general, mă ocup de mine, însă astă-noapte, când ți-am văzut bocancii...

– Bocancii ! A, da, sânteți fetișistă - regret, nu-i cedez. La o adică m-aș putea lipsi de căciulă...- i-o întind. Chiar de scurtă, deși asta-i averea mea de căpătâi... Chiar și de rest, totul - în afară de bocanci.

Mă opresc și mă mir că nu se miră. Iar dacă nu se miră, înseamnă că a înțeles - or cine înțelege, în afară de noi, dacă nu ei ?

– Dacă nu sânteți de la Securitate, vă rog să opriți aici - mi-a trebuit mult curaj, ca să cer una ca asta. Dacă sânteți de la Securitate, tot vă mulțumesc că m-ați adus până acasă.

– Am și ajuns ? Unde locuiești ?

– În casa galbenă - deci nu sânteți de la Secu...

– Nu mă inviți să beau un ceai?

Deschisesem portiera. O închid la loc. Tușesc, îmi frământ degetele :

– Deci tot de la Securitate sânteți. Cunoașteți motivul pentru care nu vă invit - la ceai, iar dacă nu, nu mi-l cereți, acceptați-l așa.

– Bine, atunci rămâne pe altădată - îmi atinge umărul.

Mă întorc, îi ating și eu blana în dreptul umărului :

– Dacă sânteți de la Secu : nici altădată ; nici altundeva. Nu de mine, ci de dumneavoastră depinde, tovarășă. Dar dacă, întâmplător nu sânteți, atunci un sfat : nu vă apropiați de dosarul meu : arde ! Cu atât mai vârtos, cu cât și al dumneavoastră are deja o pată...- și arăt spre bancheta din spate de unde răzbat horăituri, horcăituri.

– Tocmai pentru că are, zice ea, te mai caut eu !

*

Mă mai caută ea... De ce m-ar (mai) căuta ? Ca să-mi spună că eu, când mă uit la o femeie, semăn, ba chiar sânt un bocanc ? În fine : o pereche ?

Imediat ce Mercedesul îi dispăruse la cotitură, îmi dădusem o palmă peste frunte : de ce n-o ntrebasem, de ce nu insistasem să spună : de ce ? Și de ce eu ? De acord, era beată, s-ar fi putut lega de oricine, cu sau fără bocanci, cu dosar ori fără, însă în autogară nu mai era ; sau nu se vedea, ceea ce ar fi același lucru : când te trezești din guleai, nu continui ce-ai început, ba chiar rușinat, eviți să treci prin preajma locului faptei...

Mă mai caută ea... Pe mine ? Dar mă cunosc : fetele, femeile cu care am avut de a face a trebuit să le cuceresc pas cu pas, cuvânt cu cuvânt, nu-mi căzuseră în brațe din pomul lui Adam vecin cu Poama Evei. Cu atât mai stranie acostarea de astă noapte - faptul de a mă fi aflat pe scenă, desigur, mă punea în evidență, însă dezavantajos : întâi pentru că nu eram singur ; apoi pentru că toți ceilalți băieți din orchestră arătau într-adevăr, domni : și mai 'nalți și mai sprincenați (și mai bine îmbrăcați), ce să mai vorbesc de plăcere lor de a cânta ; nu ca a altora, a celor cu coarnele-n gard-și-n bocanci...

Atunci, de ce eu ? Și de ce ea ? Dacă vrea, poate să-și găsească, chiar într-un bal sătesc, un armăsar, nu o gloabă - pe deasupra cu bocanci ! Și încă un amănunt care nu poate fi trecut cu vederea : chiar dacă nu măsoară doi metri, eu am mai puțin de unu șaptezeci ; în momentul în care ne aflam alături, în picioare (pe podeaua sălii de bal) privirea mea bătea drept în decolteu. Nimic de zis, tabloul era în culori și-n odori - mai lipseau atingerile gustative - dar... În mașină diferența, decalajul nu mai erau sensibile - să mă fi înșelat ?, posibil, deși nu : acolo capetele ni se aflau la aceeași înălțime - ceea ce spune că ea are picioarele foarte lungi. Și nu doar dânsese, cum atât de potrivit spuneau bătrânii, știind ei ce știau în materie de animațiune...

«Mă mai caută ea !», rostisem cu glas, căutînd cheia porții. «Dacă o să ne mai întâlnim vreodată, atunci - și nici atunci...»

«Mă caută?», fac, în continuare, umblînd în buzunar.«Mă caută...» - reușisem să dau impresia că regret - «are să mă chiar caute...» - și scot la vedere, din buzunarul stîng al scurtei, două pachete de țigări și încă două iar din ce-lălalt încă două și : una, două, trei, patru, cinci bancnote de câte o sută de lei.

*

Mă mai caută ea.

Tocmai pentru că eram cel mai bogat om din familia noastră, a doua zi, luni, m-am dus la lucru, la magaziile de cereale din gară. Suta-și, câștigată cinstit, suflând în trâmbiță mi-ar fi îngăduit să rămân o zi-două acasă, mai ales că termometrul se încăpățâna să rămână pe la cincisprezece sub zero ; însă celelalte cinci vârîte-n buzunar ca-n decolteu mă scosese răfă, în ger și-n întuneric.

Lucram, ca de obicei, la vânturat grâu (fără mască - pe-atunci nu știam că ar putea exista așa ceva), când șeful silozului mă pâstăie. După ce mă apropii, îmi șoptește că mă caută cineva ; că cineva mă așteaptă în sala de așteptare a gării. Că știu eu cine - și-mi face cu ochiul.

– Acum-acum ?, întreb, cu stomacul înnodat. Să-mi iau și asta... geanta?

Șeful nu m-a auzit - bestia ! S-a prefăcut, ca să nu-mi răspundă ! A fost securist cu grad mare, de-asta n-a răspuns precis la întrebarea mea precisă, ceea ce înseamnă că a “lucrat” numai la arestări, nu la păstrări, deci nu cunoaște limbajul de pușcărie :

când un deținut sau reținut este anunțat de o deplasare, întreabă dacă să-și ia și pătura, pentru ca, din acest răspuns, să afle răspunsul celălalt, la o întrebare ne-pusă, dar singura care-l interesează, anume dacă are să mai revină în vechiul loc (atunci răspunsul este : «Fără pătură»); sau are să fie mutat în altă parte - când sună : «Cu pătura»...

Îmi iau, totuși, geanta (pentru orice eventualitate ; sau : pentru toate eventualitățile) : un caraliu poate să se înșele, poate să te înșele, însă tu, deținut, nu ești om dacă nu-ți iei toate măsurile de precauție. Pornesc spre clădirea gării.

Cu stomacul numai noduri : cu o lună în urmă, tot așa, fusesem trimis în sala de așteptare, unde mă aștepta cineva (să-mi spună ceva). Mă căuta, cum se spune, moartea : un securisticoi de la Făgăraș. Îl mirosisem cu mult înainte ca el să se decidă să se apropie de mine (m-am îndreptat eu spre insul necunoscut-dar-știut), însă flerul, în situația mea, este ca un picior de lemn : n-am decât să mi-l iau la subțioară.

„Eu sânt de la... Știi de unde...”

când un deținut

Cum să nu știu ? Știința : picior de lemn, pot bate ritmul cu el : atât.

El, știind că eu știu, trecuse la întrebări ; eu, la răspunsuri :

Că ce mai fac ?

Bine fac, nu se vede ? Trag la lopată sau, în termeni materialist-dialectici : la munca-de-jos ;

Că foarte bine, foarte bine, că să-i trag la lopată, unde mi-i locul de bandit că, după o perioadă de la lopată, vine ea și o perioadă de ne la lopată - dacă dau dovadă, cum ar veni, dacă mă reeduc sincer ca toți ceilalți bandiți odioși, ba unii și mai odioși decât mine, că au fost teroriști în munți, de-au terorizat populația pașnică din munții și de pe câmpiile patriei;

Pentru reeducare trebuie să fac cerere ?, cum am făcut pentru reînmatriculare ?, nu ?, atunci cum mă reeduc : fără cerere fiscal-timbrată ?;

Că ia să nu mai fac pe șmecherul cu el, organ, că schimbăm foaia !;

Foarte bine, nu mai vorbim de reeducarea mea, dar acum de ce mă cau-tă ? - dacă mi se permite întrebarea...;

Că cum, chiar nu știu că de ce mă caută ? Că cin' mă crede ?, că chiar-chiar vreau să știu că de ce? - păi nu știu eu că ai de știe prea multe le cauzează la cap ?;

Nu știam că le cauzează la cap, dar ce treabă are cu mine, dânsul, organ: să mă umfle ? Să mă bață ? Să-mi cauzeze la cap ?;

Că nu, deocamdată nu, că ei ie băieți buni și de-nțeleș, dar dacă banditul nu-i de-nțeleș, atunci schimbăm foaia ! Și că să-mi bag mințile și că să țin pasul cu istoria, că altfel rămân în urmă ;

«Ați făcut atâta drum, pe timpul ăsta, să-mi spuneți să țin pasul cu istoria ?», zic.

Ca totdeauna când ai un comportament normal cu anormalul, căcănarul grăsit, suprahrănit, umflat de importanța lui de scut al cuceririlor - se dezumflă, se dezbrășică, se dezbracă și nu mai știe ce să facă din interiorul aerului bășinal cu care a fost pompat ; privirea obraznică, de sus-în-jos, cu care mă strivea până adineauri i s-a-ntors pe dos : umilitate, servilitate, suflet de rob (pus să supravegheze și să pedepsească alți robi); în capul lui de etern vechil va fi colcăit următorul gând de spaimă : «Și dacă banditul nu-i chiar bandit, ci careva pus să facă pe banditul, ca să mă tragă de limbă și să mă nenorocească, să mă trimeată la munca-de-jos ?, altfel cum de-ndrăznește el să miște-n front ?, să mă ia pe mine la trei-păzește, cu pasul-istoriei ?»

Din păcate, nu insist, ca să-l derutez în continuare, așa că el, prudent (de unde vor fi învățat ei această prudentă : de la hienă ?, cea atacând pe coaie târșe, ca să n-o muște adversarul taman de-acolo unde atacă ea ?), face un pas spre în-front :

Că să mă las de spirite, că nu ține, că 'camdată să trag la lopată și să dau

dovadă și să-mi iau gândul de la postul de bibliotecar la o bibliotecă, că aia nu intră în discuție, aia-i chestie ideologie-'deologică, munca de bibliotecar la bibliotecă, sută la sută, așa că s-o las mai moale cu cererile pentru postul de ajutor de contabil la școala profesională de chimie anorganică...;

Și contabilitatea-i 'deologie-ideologică ?;

Că nu, băi, (și-a venit în fire, animalistul!) nu-i chiar-chiar, mai ales la anorganică, da școala-i școală : educație 'cialistă și 'ducația-i 'deologie 'gresistă - păi mă văz eu - dar să spun sincer dacă mă văz cu ochii mei - mă văz eu, bandit, făcând educație socialistă schimbului de mâine ? Dar sincer, așa, ca-ntr-o noi, bărbății...

Ei bine, de asta venise beznicul : să-mi spuie să nu mai fac cereri pentru post de bibliotecar de bibliotecă ; și nici de contabil anorganic - nu mi se-aprobă !

când un bandit

Acum ce mă-sa are să-mi comunice ? Că organii nu-s de acord cu cererea pentru postul de merceolog la Agrosem ?, fiindcă și agricultura-i cultură și tot ce-i cultură-i sută la sută 'ologie ? Sau că Organul nu-i de acord nici cu trompeta, fiindcă muzica-i 'ducație 'listă și 'sistă, mai ales când o exerciți 'tr-on Cămin 'ultural?

*

Intru în sala de așteptare. Îl caut din ochi cu antena mea nazală pe Împuțitoristul trimis de la Făgăraș (și dacă chiar de la Brașov?), ca să-mi reamintescă pe unde trece gardul de sârmă ghimpată între **ei** și **noi** - dacă am uitat. Nu dau de el, nici de colegu-său cel tras la indigo (oricare i-ar fi numele, culoarea, originea, motivația pentru care intrase la **ei**, căpătînd fulgerător moaca meseriei de belitorist). Mă așez pe-un colț de bancă, să mă odihnesc puțin - măcar cu atîta să mă aleg din această convocare-la-locul-de-muncă (adevărat : nu chiar în, ci alături) : toată ziua în picioare, înotînd în dunele de grâu... Țăranca de alături șoptește :

– Ți-am spus că te caut - am vorbit cu șeful...

Nu tresar. Am învățat să mă stăpînesc : chiar de răstresar pe dinăuntru, afară nu se vede nimic din spaimă. Privesc drept înainte, întâmplător spre ușa de intrare pe unde ar putea apărea șeful 'ecu-cu-'curizdei-mă-si.

– Ți-a dat învoire, putem pleca, mai zice boreasa de-alături.

când un deținut nu înțelege ce i se spune - așa-i trebuie, de bou

– Am lăsat mașina departe,-ncolo, să nu bată la ochi...

asta era : nu șeful ei - șefa mea

– În schimb, bate deghizamentul - ce rol jucați, azi ?

– Îți spun în mașină, ți-l și joc - mergem ?

–Atenție, nu vă ridicați în picioare, v-ar putea observa inamicul !, îi șoptesc sonor. Să ne târîm pe brânci, până...? Până unde ziceați că trebuia să ajungeam ?

– Ia nu mai face pe interesantul ! Vino după mine !

– Să trăiți, am înțeles !, salut cu mâna la tâmplă. Pot să-ntreb unde mă duceți ? Mă conduceți acasă, la mămicuța mea și la tăticuțul meu ? Drăguț din partea dumneavoastră, organă, că v-ați gândit la greul drum de-ntoarcere - care, ca-n Alecsandri, e de-costișă, la Vaslui și luuuung, mai ales că-i vorba de-un muncitor cu brațele, nu cu mintea...

– Poți să taci cinci minute?

– Așa mult ? Ziceam că muncitorul cu brațele încă nu și-a terminat ziua de lucru. Deci și plata va fi conform-neterminată.

– Ți-am spus că am vorbit cu șeful, i-am dat o sută de lei ca să...

– ... să tacă ? Nu merita nici o sută de bani !

– Ca să te-nvoiască - și nu mai vorbi atâta !

– Să nu vorbesc? Atâta ?, mă uimesc eu, cu privirea lipită de ușa sălii de așteptare. Când e vorba de-o sută de lei, întreagă ? Una sută ? Ca să mă scutească, el pe mine, de restul zilei de muncă ?- dar eu sînt muncitor zilier, doamnă, persoană eminentemente liberă, fac parte din singura categorie de cetățeni fericiți ai țării noastre care pot pleca de la lucru când li se scoală - dar să știți și voi ! - cu condiția să fi câștigat la lotărie ! Sau la... Cum i s-o fi spunînd la asta... Atunci când bagi mâna în buzunar să cauți cheia și, în loc să constați cu necaz că a dispărut poarta, constați cu stufoare, c-au apărut...

– Ai să-mi povestești pe drum ultima pățanie...

– Vreți să spuneți : ultima apariție - mi-am cusut buzunarele, nu mai puteți face minuni.

– Hai, domnule, că ne-apucă noaptea !

– Și ce, e rău ? Și ce e : rău ? Cu cât mai noapte, cu-atât mai puțin ziuă, cum spunea o verișoară de pe la Buhuși...

– Totdeauna vorbești ca o moară strică ?

– Morile stricate nu vorbesc, ele-o macină-n tăcere ca niște stricate ce-s.

– Bine, hai să...

– O clipă, încă n-am socotit : aşadar, i-aţi dat şefului una sută lei - ca să mă lase să plec, fără să-mi ciuntească ori anuleze ziua de muncă... El mă plă-teşte pe zi - zi de douăşpe ore - cu douăzeci şi doi de lei mari şi laţi, nici măcar doi lei ora ; asta înseamnă că, pe de o parte, eu pierd şase lei - pe de cealaltă şeful câştigă aceşti şase lei, plus suta de la dumneavoastră.

– Termină cu socotelile astea meschine !

– Meschine ! Vedea-v-aş la cheremul nemeschinului porc de câine care-şi face încă o casă cu bani ciupiţi de la amărăţi ca noi, cei plătiţi pe hârtie cu şaizeci şi şase, în mână cu douăşdoi... Nu sânteţi de la sesizări-reclamaţii ? Păcat - atunci... Ştiţi ceva ? Hai să-i facem una nefăcută, poate-avem noroc, azi şi moare de inimă rea : mergem la magazie, îi spunem că nu mai plec de la lucru - să dea suta-napoi !

– Cum să facem una ca asta ?

– Aveţi dreptate : cum să fac, eu, victimă, una ca asta ! El mie poate să-mi facă zeci, sute de una-ca-asta, băga-l-aş în mă-sa de securist împu-ţitorist !

– Şi ăsta?

– Parcă numai el...Păi, să nu m-apuce lupta de clasă, aia-ascuţită de tot ? Să nu m-apuce, fiindcă am, în buzunarul stâng al...

– O să-mi arăţi ce ai în buzunarul stâng, chiar şi-n dreptul, dar să plecăm de-aici...- s-a ridicat, m-a obligat să mă ridic şi eu, însă pe mine nimeni nu mă poate obliga să-mi ridic şi privirea - spre piscu-i. Despre asta o să discutăm în altă parte...

un deţinut

Mă apăr de toate cu ce am la îndemână - adică nu mă apăr ; mă las împins afară din gară, dar trăncănesc :

– În altă-parte - mă arestaţi ? De tot, de tot ?

– Nu fi idiot ! - de astă dată pare cu adevărat supărată.

– Ba sânt ! Singurul lucru pe care legile réperé nu mi-l pot interzice - unde, în altă-parte mă duceţi ? Ziceaţi că m-arestaţi pe-pe-pestă tot ? Chiar şi pe-pe-acolo ?

– Dar eşti insuportabil ! Mergem undeva unde să putem sta de vorbă în linişte - acum eşti mulţumit ?

– Nu : numai Securitatea te duce “-n altă parte”, ca să, cică, “stăm de vorbă în linişte” - sânteţi mulţumite ?

– Ei, uite, eu vreau să stăm de vorbă în linişte, în altă parte, fără să fiu securiste - nu mă crezi ?

– Cu voia dumneavoastră, nu.

-
- Ești infernal ! Cum să-ți dovedesc că nu-s de la...?
 - Nu puteți. Ba da : ați ascuns mașina în niscai tufișuri ? Care tocmai treceau și ele pe-acolo ? Ca omul necăjit - sau mai cultural : obidit, ca-n actualul Cacamil Pepetrescu ?
 - Tufișuri care să pe-pe-trească... Nu, e prea mare, am lăsat-o în șosea.
 - Asta-i dovada !
 - Că nu sânt !
 - Că sânteți : numai Securitatea-și ascunde mașinile.
 - Ascultă, băiețică ! Dacă mai continui cu...Te las în plata domnului !
 - Dorința mea cea mai fierbin...
 - Și mă opresc : pân-aici mi-a fost.

*

un deținut care

Sântem la jumătatea distanței dintre șoseaua principală și gară. Drumul de acces e mult înălțat, seamănă cu un dig ; la acastă oră de dupăamiază de februarie noi doi sântem singurele semne negre pe albul hârtiei, pe linia digului. Îmi place să mă mut alături și să mă privesc, acolo, să-mi constat silueta departe - dar nici prea aproape - și să-mi spun : «A, da ? A, da - nu știu dacă am înțeles ce-am vrut să spun». Mi-o văd alături de a ei ; distanța accentuează marea diferență de înălțime, însă nu mă mai deranjează, m-am obișnuit cu decalajul pe verticală. M-am obișnuit cu femeia asta, pe care o știu doar după miros : da ; și nu - și, la urma urmelor, ba da ! Constatînd că a ei se îndepărtează de a mea și că temerea că n-are să se mai întoarcă devine certitudine, zic - poate cam prea tare :

- Ba da, îmi poți dovedi că nu ești de la Secu.
- Nu apuc să isprăvesc, e lângă mine. Mă întreabă din ochi (deci nu sunt albaștri-albaștri, ca până acum, sunt ca de-acum încolo : violeți) : cum anume ?
- Sărutîndu-mă, zic, apoi ridic din umeri, a scuză.
- Săru..?- izbucnește în răs. Acum ? Așa, murdar ?
- Încuviințez din cap, rar. Ea :
- După ce-o să te speli pe obraz : ești plin de praf, de... Și ce-ar dovedi asta : că nu sânt de la Securitate ? Că sânt ?
- Habar n-am și ce contează, noi să trăim ! Ba contează : ar dovedi că sânteți...
- Iar începi ?

– Nu-nu-nu ! Că sânteți, că existați ! Iar dacă dumneavoastră există, doamnă, atunci în mod necesar există și băiatul-sărutatul, nu ? Sărutul domniei voastre, doamnișoară, mi-ar spune că n-am visat ; că nu visez ; că ești, ca să mă exprim așa, în dulce carne și-n oase luuungi ; că, dacă închid ochii și întind mâinile, nu întâlnesc aerul, nu mângâi nimicul, nu pipăi...

– Nu pipăi nimic ! Nu cu mâinile murdare ! Asta-i bună : după ce că ne aflăm aici ca pe scena lumii, vrei să mă și pipăi cu mâinile astea...

– Mai am una.

– ...vom fi iubind noi natura, nu cultura, dar nici chiar așa...

Mă conduce de mânecă spre mașină. Mă las dus ca de căpăstru. Întreb:

– Dar dacă-mi pun mănușile, pot să vă, așa, puțin ? Pot să te, cum îi zice, în fine : înmănușat, pot să-ndrăznesc să pun mâna pe la ?

– Nu ! Întâi te speli !

– Dar oare...?

Era cât pe ce să continui : «Dar oare dumneavoastră, doamnă, v-ați spălat pe la acele părți - și nu neapărat intime - pe care mie nici înmănușat nu-mi permiteți să le ating - fiind eu murdar ?» Și ce bine, ce bine că m-am oprit la timp. Cu complicitatea ei, tăcută (a simțit, a și auzit întrebarea mută a mea) trecem altundeva, oriunde. Mă las împins în mașină cu neașteptată brutalitate (pe asta o merit - ce era să zic eu : adevărul !). Mă las și întreb “în continuare”:

– ... și unde-o să mă spăl ? (ah, ce șmecher sânt, pun întrebarea îndreptată spre topografie, fără aerul că mă interesează pătrunderea în anatomie). Unde, acolo-în-altă-parte ? A-ha, noua generație nu se-așterne pe-anchetă la sânge, decât după ce banditul e bine-bine-mbăiat ? Așa de temători de contaminare să fi devenit ?

– Nu spune idioțenii... banditule !, râde ea (ușurată : nu am rostit ceea ce nu se rostește). Am trecut pe la părinții tăi - reținusem casa galbenă : n-ați găsit altă culoare mai țipătoare ? De la ei am aflat unde te pot găsi. M-am prezentat ca o prietenă, fostă colegă de facultate...

– Nu v-a întrebat mama dacă sânteți una dintre logodnice ?

– Nu. Ar fi trebuit ?

– Trebuia, dar... Dacă n-a pus-o înseamnă că nici nu trebuia s-o pună, mamele au instinct - ca și fiii...

– Pe asta cum s-o-înțeleg ?

– Cum vă luminează cel de sus.

– Nu-i ușoară conviețuirea cu tine.

– V-am avertizat - și altceva ce mai spunea mama mea personală, cea care locuiește dimpreună cu tatăl meu biologic, într-o casă galben-țipătorie ?

– Mi s-a părut stranie culoarea, atât - te rog să mă ierți. Nu, ea n-a zis

nimic, eu am promis că te aduc înapoi, mâine, viu și nevătămat.

– Mâine ? Mai pierd o zi de lucru ? Douăzeci și doi de lei întregi ? - vă rog, nu porniți, să fumăm o țigară de adio și de tutun, aici, pe loc.

Îi ofer eu ei - din țigările din buzunarul meu stâng.

– Fi-ți-ar ziua de lucru !, face ea. Parcă l-aș auzi pe Stahanov...

– Și eu aud voci. Ca să fie mai ieftin : vocea mea. În timp ce vântur, la lopată, grâul canadian în magazia noastră românească, mă aud întrebând dacă da au ba patria recunoscătoare îmi va înălța o statuie - din beton nearmat, ca să coste cât mai puțin, iar restul să mi-l încredințeze mie, statufiatului.

– Numai la bani te gândești !

– Sânt convins că și dumneavoastră, doamnă, pe când erai matală duduie și n-aveai parale, numai la ele vă gândeați.

– Nu te înșeli decât în privința numai-ului : mai făceam și altceva, ba chiar mă gândeam și la altceva decât la bani, la bani, la bani ! Tu faci tot timpul exerciții de aritmetică.

– Mai fac și altceva... Viața m-a obligat să-mi număr banii din buzunar, înainte de a intra în prăvălie. După ce o să mă îmbăiați bine-bine, după ce o să mă curățați de toate păcatele silozești, o să-mi permit să vă împărtășesc câteva exerciții de aritmetică elementară, iar domnia voastră, în schimb, o să-mi predea câteva de ritmică - mă fac mic-mic pe fotoliu.

Pauză. Nu-mi dă palme, mă-nțelegi : are umor, femela. Sau interes - în locul ei, eu mi-aș fi ars și una seacă, înaintea de a mă da afară (din mașină - și ce mașină : cu geamuri deschizându-se 'lectric !).

– Nu ai îndoieli, ești sigur că ard de poftă să mă culc cu tine !

– Vaaai, dar nu ! Vaai, dar se poate una ca asta, doamnă ?! Ba aș zice : din contra : ardeți de poftă să nu vă culcați - cu mine ! În schimb, bag mâna-n foc : eu ard de poftă ! Să vă. Pe cuvânt de-onoare, deși n-ar trebui să mă jur. Ah, ce v-aș ! Chiar dacă sânteți de la Mănăstirea Secu - ba nu : tocmai pentru că ! În sfârșit, s-o regulez și eu o dată-n viață, tare și cu forță - căci dânsa pe mine... Vai, vai, vai, boieri dumneavoastră, cum m-a mai rușinat, păgâna !

Râde în hohote. Asta-i muzica ce-mi place. Când celălalt râde, nu-ți poate face rău (în acel moment) : fiind ocupat cu râsu' și tu ai un răgaz (cu plânsu'). Râde și, deși nu m-am spălat, mă sărută pe gură.

– Ce limbă afurisită ! - pornește mașina. Așa le vorbeai și securiștilor ? Nu cred.

– Nici eu. Ar fi vrut ei să le fac această onoare... Nu, doamnă, lor nu le vorbeam așa, Securitatea Poporului este complet - dar completamente - debilă, în plus lipsită de umanitate : n-are umor.

– Ca să vezi ! Asta-i singura ei lipsă ? Umorel ?

– Nu singura, dar esențiala. Eu n-am cunoscut, dintre securezi, decât o excepție.

– Eu?

– Așteptați-vă rândul, încă nu m-ați anchetat. Un căpitan - pe vremea mea căpitan, l-or fi pensionat cu grad de mareșalissim - unul Enoiu : un metru nouăzeci, peste o sută de chile de carne de bivol, o caligrafie perfectă...

– Cali..., ce?

– Cali - ce se-aude : ‘grafie. Scria ca un profesor de caligrafie, animalul (și dacă chiar asta va fi fost, în civilie?), presupun că între două ședințe de tortură își perfecționa, își calia grafia, bestia de Enoiu Gheorghe din Mușeteștii Gorjului... Dar de la ce pornisem ?

– De la umorul animalului.

– A, da. Într-o noapte, așa, spre dimineață, după ce mă storsese bine de cuvinte, de vlagă, de sucuri - dar încă nu mă pusese la uscat - se pregătea să treacă alături, fiindcă el lucra la mai multe războaie, ca stahanovista din cântec... Când sună telefonul. Am dedus că îl chema un „coleg”; și că îl întreba așa, ca să nu tacă, ce mai face. «Ce să fac», răspunde Enoiu, căutându-mă cu privirea pe unde voi fi fost, pe jos și în colț, «mă lupt cu fiara facistă !!!»

Pauză. Ea conduce încet, cu mare grijă - oare asta să fie ? Apoi :

– Mai departe ?

– Mai departe - nimic.

– Din ce-ai povestit n-am găsit urmă de umor.

– Trecusem eu, înainte, pe-acolo, îl adunasem tot...

– Ha ! Ha !! Ha !!! - se preface că râde. Să sperăm că baia are să-ți curețe nu numai trupul, ci și...

– A propos de ci-și, o întrerup. Nu credeți că a venit timpul prezentărilor ? Numele meu, pe care dealtfel îl cunoașteți “de undeva”, este...

– Ai dreptate. Pe mine mă cheamă Maria.

– A, da ? Maria? Nemaipomenit ! Unde Dumnezeu voi fi auzit numele ăsta ?

– Nu cred că l-ai mai auzit !, râde ea.

– În schimb îmi place : pe Maica Domnului o cheamă Maria, pe mama o cheamă Maria, pe soră-mea - când o să am una - la fel ar chema-o...

– Ai uitat-o pe cea mai...

– N-am uitat-o pe cea-mai, nu v-am uitat-o, uita-v-ar reaua, Mario din Magdaua - și la un moment dat îmi căutam pseudonim, mă oprisem la unul după modelul : Rainer Maria Rilke... Am renunțat : nu pseudonimul scrie literatură...

– Ci?

– Ce să fac cu pseudonimul, înainte de a fi scris ceva de doamne-ajută?

Chiar dacă dublasem prenumele de prenumele mamei.

– A, da ? A, da !

– A propos de a-da : unde mergem ? La Securitatea din Braşov ? Mai departe, la cea din Bucureşti ?

– Deocamdată aici, peste deal, la Perşani. Am închiriat o cameră.

– La băile cu acelaşi nume ?

– Nu, în sat. Are şi baie - cu apă dulce !

– Deci vom profita din plin !, jubilez. Şi acolo, la Perşani, după ce vom profita din plin de toate apele cele curăţitoare chiar şi de păcate, de ce altceva vom mai profita ? Vreau să-ntreb : despre ce-o să vorbim ? În fapt voiam să vă rog să-mi suflaţi : ce-o să mă întrebaţi ?

– Nimic. Despre nimic.

– A, da ? A, da. Atunci o să ne înţelegem de minune, mai ceva ca Scyla cu Carybda.

*

– Drumul a fost cum nu se poate mai plăcut, ceaiul delicios peste poate, cât despre baie nu găsesc alt calificativ decât : dată-n paşte...

Vorbesc, vorbesc, vorbesc : îmi ascund tulburarea, neliniştea («Şi dacă ea-i de la ei ?»).

Nu mai sânt şocat de cantitatea de lucruri de la pachet - deşi în altă categorie vor fi intrând hainele, magnetofonele, băuturile, brichetele, discurile, cărţile din această odaie, probabil-sigur primite de la neamţul-nemţii ei (trimestriali, a spus Titus) - chiar dacă eu vin din cu totul alte odăi şi alte lucruri ; iată, nu mai simt nici decalajul anatomo-social-politic dintre noi (măcar pentru că ea nu a făcut închisoare). Tulburat sânt, dar mai puţin (baia), aş putea spune că acum mi-a trecut cu totul : Până adineauri fusesem în sala de baie, la puţină vreme ea bătuse în uşă, intrase fără să aştepte răspunsul meu, anunţînd că vrea să mă spele. Mă gândisem la anii de Lăteşti, ca să nu tresar, ca să nu mă opun : acolo eu fusesem cel care pre multe spălare, vorba ei, vorbă pe care eu n-o folosisem niciodată, fiindcă nici nu era adevărată şi chiar de-ar fi fost, întrebuintarea ei le-ar fi speriat pe dulcile şi curatele fete de Gheaseu, femei fără căpătâi, rătăcitoare cum li se mai spunea, li se mai spunea bagaboande, care cu alţii se regulau pe-o conservă, pe-un pachet de ţigări, nu de puţine ori pe nimica, ba, în acelaşi preţ erau şi caftite - însă pentru noi, deoiştii, ele erau femei din cele mult-minunate, din cele mult-cumînţi, de aceea le tratam ; le consideram, cum spuneau chiar ele. Şi iată, îmi venise rîndul la spălare-considerare.

Încercasem să mă transpun într-o fată de-a noastră, de la Lăteşti (în fapt, de la Baracă - adusă pe bicicletă în sat) ; adică acel/acea pe care, ca s-o

regulezi cu mai mare plăcere (și confort - igienic), mai întâi ți-o speli bine-bine. Similitudinile erau evidente : și eu fusesem cules de pe drumuri ; și eu fusesem adus din Gară (multe dintre fetele de Lătești aveau domiciliul cât de cât stabil în Gara Fetești) ; din poziția mea inferioară, să-i zic : subalternă, ca orice inferior, făcusem pe egalul, apoi pe superiorul față de “binefăcător”. Dar comparația nu putea fi operată : intervenea, la mine, beneficiar al scoaterii din Gară, conștiința nevinovăției. Eu, “salvatorul” din Bărăgan, aveam pete doar la dosar, nu și în altă parte. Din această pricină ele erau, la început, reticente, bănuitoare, chiar ostile, bănuind cine știe ce capcană, sau glumă ghéaséică - în timp ce salvatoarea de acum nu pe la dosarul politic avea ea petele... Sau nu știam eu

Nu reușisem să mă strecur, acolo, în pielea - îmbăiată - a unei fete-de-Lătești, așa că aici, îmi rezemasem fruntea de propriii genunchi, ca să nu-i văd genunchiul dezgolit când se așezase pieziș pe marginea căzii. Și așteptasem (în timp ce ea mă mângâia, cu apă, pe spinare).

Începusem să-mi spun : «Dacă nu îndrăznești acum, peste cinci secunde are să fie prea târziu, ai s-o ratezi și pe asta - dar pune mâna pe ea, domnule, răstoarn-o-n cadă și fă-i ce-așteaptă ea să-i faci !»

Mă împiedeca un gând dimpotrivă : «Dacă ea, din partea ei, se află în aceeași imposibilitate ? Și dacă ea ezită, la rigoare ar refuza - din vinovăție? Orice-am zice ; oricum ne-am purta noi cu ele, ele sunt în fiecare clipă conștiente de starea, de statutul lor...?»

Nu eram deloc de acord cu ce gândeam. Ba găseam rușinos din partea mea : mă gândisem că ea ar...?

«Dar dacă-i de la **ei**, atunci totul devine simplu !»

Așa îmi imaginasem în primul moment : curvă-necurvă, încetează de a mai fi - dacă-i de la **ei** : el-ele organe și-o propun pe altarul apărării cuceririlor - și combaterii dușmanilor, fără clipire, fără ezitare - ordinu-i ordin ! Deci pot s-o-mpălez fără, și eu, ezitare, clipire, fără muștrări de conștiință : unde-a intrat mia (din ordin, din plăcerea de a executa un asemenea ordin) intru și eu.

Și nu. Nici așa nu era bine ; nu se potrivea.

Spre sfârșitul lăutului (!) găsisem altceva : «Dacă-i întinzi un deget, îți înhață mâna-ntreagă, or tu ai nevoie de mână - ca să scrii».

Alibiul inacțiunii era debil - dar de unde altul și vânjos și-arătos ? Ale-esem așteptarea. Îmi fusese destul de ușor, nici ea nu dădea semne că ar fi grăbită în a trece la altă treabă : pe spate îmi purta buretele și numai buretele, chiar când îmi atingeia pielea cu degetele, nu avea nimic să-mi comunice.

Nu puteam aștepta o veșnicie, așa că trecusem iar la vorbe-vorbe :

*

- ...permiteți-mi, vă rog, să continuu, în cinci minute am terminat...
- Poți vorbi și cinci ore, dacă de-atâtea ai nevoie.
- Nevoie ?, mă opresc, descumpănit, azvârlit din șa. În ce scop...?
- Vei fi avînd ceva de ascuns - dacă, în continuare, crezi că sînt de la

Securitate...

– Nu, nu mai cred și asta mă irită, mă neliniștește : dacă nu sînteți, înseamnă că nu mai am rost pe lume - cu cine mă mai bat, cu cine să mă zbat, de cine să-mi mai fie frică, în raport cu cine să mă mai definesc, să mă construiesc ? Și n-am ceva de ascuns (jur că nu din pricina celor zise îmi strânsesem coapsele în apă). Ar fi și greu, chiar imposibil, față cu asemenea organ (re-jur : am privit în direcția ei numai pentru că aveam la ce privi). Așa că nu vreau să ascund, să acopăr, ci...

– Să încep eu, dacă-mi dai voie, zice. Să mă descopăr eu - acum zâmbește larg, imens, ai spune că e înaltă pe orizontală, deși coapsa pe care și-a dezgolit-o în treacăt nu e orientată în spațiu. Chiar dacă ai să regreți adevărul aflat.

Acum sînt pe canapea și privesc pe fereastră : ninge auriu. S-a întunecat demult, lumina dinăuntru, de parcă n-ar fi electrică, îngălbenește frunzele care cad - afară. Întorc privirea spre soba de teracotă, cu ușița deschisă, cu cea de grilaj, înroșită în centru... Clatin din cap, încerc să râd, măcar să surâd, renunț, caut după țigări, aprind și îmi șterg apăsate ochii, înainte ca fumul să mi-i piște.

– Sînt gata !, o anunț, căutînd să-mi fac glasul cât mai sigur.

– Nu lua aerul condamnatului la moarte, zice ea. Dealtfel, m-am înșelat când am spus că ai să regreți : tot nu putea sta în picioare adevărul acela - își dezvelește atît cât să-și învelească (ori invers) piciorul - acela.

– Vreți să spuneți că neadevărul cu pricina ar acoperi, să zicem, constatarea tristă că nu mă iubiți ?, fac.

Pentru că nu mi-e bine.

– Întâmplător altceva am vrut să spun : că tu... Dar să nu pornim cu stîngul, să nu începem reproșurile înainte de a...

– De acord. Deci, m-ați abordat, nu pentru că v-aș fi făcut praf cu trompeta - spuneți-i trâmbiță, vă vine mai ușor.

– Acordă-mi cinci minute fără umorul devastator care te topăie.

– Vi le acord, treacă de la mine paharul.

– Mulțumesc, prea amabil. Începutul se plasează acum două luni, când prietena noastră comună, Mia...

– Prietena voastră comună ! Mia ? Dar cunosc vreo zece mii !

-
- Soția prietenului nostru comun Octav.
 - Octav ? Să admitem - mai departe ?
 - Mia cunoștea conținutul scrisorii pe care i-ai trimis-o lui Octav.
 - Nu era ceva de taină.
 - Mă bucur că spui asta - mi-a arătat și mie.
 - Scrisoarea ?, sar eu.
 - Nu. Cărțile. Getica lui Pârvan și Tratatul de orchestrație de Berlioz.
 - Dumneavoastră le-ați cumpărat ? Sper că nu m-ați adus aici, ca să vă mulțumesc pentru fapta-bună.
 - A, nu, fii e pace! Și ia, loc, te rog, nu-mi place să privesc de jos în sus.
 - Iertare, uitasem că sânteți obișnuită să priviți omenirea din puț - à propos : câți metri măsurați de la fund până la ghizd ? Cinci sute de lei ? Ei bine, doamnă, aflați că mă piș pe sutele dumneavoastră și pe ale lui Octav !, mă năpustesc la cuier, scot bancnotele din buzunarul scurtei, dar nu știu ce să fac, unde să le pun. Unde să le...?
 - Acolo unde se pun : fie în decolteu, fie pe noptieră - are buzele albe de strânse ce-au fost.
 - Pun banii pe masă și încep să mă îmbrac. Ea s-a ridicat, s-a lipit de sobă. Mă lupt cu șiretul unui bocanc, a ieșit din găuri și cum capătul și-a pierdut întăritura...
 - Vă rog să mă iertați !, îi spun, îi cer, o somez. Și vă rog să vă cereți iertare ! Nu pot pleca, fără să...
 - Fără ca eu să-ți cer iertare, înțeleg... Dar eu nu vreau să pleci ! Deocamdată - nu te îndoiști că știu să dau afară pe cei nedoriți. Mi-a spus Mia că ești iritabil, sucit, dar nu și bădăran.
 - Vă spun eu, acum - îmi pare sincer rău, însă... Și doar l-am rugat să nu spună nimănui... Și chiar de nu i-am scris asta, ar fi trebuit să înțeleagă ! Și el - poftim ! Arată scrisoarea nevestii, nevasta o arată primei întâlnite.
 - Nu mi-a arătat nici o scrisoare ! Și nu sânt prima întâlnită !
 - Bine : a treia...
 - Mi-a spus că prietenul lor trebuie să fie într-o situație destul de “delicată”, dacă-și vinde singurele cărți de preț, ca să-și cumpere antibiotice.
 - Ei, bravos! Delicată! V-a spus și pentru ce fel de... delicatețe aveam nevoie de medicamente ?
 - Am dedus.
 - Ați dedus - ce anume?
 - Ascultă, băiețică : nu conta pe mine că o să-ți gâdil masochismul de trei parale - și nu-nțeleg de ce faci atâta caz pentru o banală blenoragie ?
 - Banală bleno...? - rămân cu gura căscată.
 - Atunci : sculament !

-
- V-a spus Mia că am avut scula...?
- Repet : am dedus singură, ca o fată mare ce sânt. Re-repet : n-am chef să mă culc cu tine, așa că nu sânt în pericol de contaminare !
- Dar eu n-am avut bleno... Iar chef să mă culc cu dumneavoastră - doamnă - pofta-n cui ! Ciuciu ! Sulea !
- Ce spui tu, copile ?, râde ea. Punem pariu ? Pe ce ?
- Pe ce-o fi - cum adică : să mă culc cu cineva care mi-a dat bani de medicamente ? Ca să mă vindec de o boală pe care n-o am ?
- Și dacă nu te-ai mai agita atâta? Și dacă n-ai amesteca lucrurile ? Nu ți-am dat nici un ban - ca să-ți iei medicamente, să te vindeci de... Banii primiți de la Octav reprezintă exact prețul la care au fost evaluate cărțile tale de nemernicii de la anticariat.
- Nemernicii, bine ați spus. Cu mulți ani în urmă doar una dintre ele m-a costat de patru ori prețul fixat pentru două. Eh, asta este ; noi să fim sănătoși, ca să nu ne vindem cărțile ! Și sântem - chiar de ni le-am vândut, mama lor de-de-de...
- ...nemernici !
- Așa : de nemernici...
- Au fost recuperate - zice ea în treacăt, de parcă ar fi vorbit de un pa-chet de țigări, uitat. Sunt în geamantanul negru - îl arată din cap. Dacă pleci acum, acum ți le dau...
- Face un pas și așa rămâne, întrebându-mă din ochi : da sau ba ?
- Pot să mai rămân puțin ?, încerc. Câteva minute, nu mai mult - să zicem cinci.
- Poți să mai rămâi cinci - însă nu pentru asta te-am adus aici
- Știu că nu pentru asta, deși n-o cunosc pe cealaltă - nu vreau să mai rămân pentru ceva anume, doar așa...
- Ca să te uiți la mine ? Mă găsești arătoasă ? Pe la...unde ? Între fund și ghizd ? Sau pe la cinci sute ?
- Am să vă răspund pe larg, după ce-am să-mi cer scuze. Numai că, dacă v-aș cere, acum, iertare, ați crede că o fac doar pentru...- și arăt din bărbie geamantanul negru. Tocmai de aceea nu le iau ! Ca să am și eu un cui al lui Pepelea - de acord ? Le las, ca să mai pot veni.
- La mine vin bărbaii pe care-i chem eu, pe care eu îi aduc, nu...
- Am înțeles, am înțeles - atunci vă sugerez să veniți la gară, să mă luați de-acolo, să m-aduceți aici ! Vă rog eu mult de toot...
- Râde. Și clatină din cap, în semn că n-a mai întâlnit asemenea...
- Cât despre boala pe care-am avut-o...
- Dar nu mă interesează boala-pe-care-ai-avut-o ! Din partea mea, n-ai decât să fi avut și sifilis ! Și ciumă bubonică ! Și râie căprească ! Iei cărțile ?

Foarte bine. Nu le iei ?- le las aici. Peste două zile plec.

– Unde pleci ? Asta vă privește pe dumneavoastră, am învățat discursul. Atunci le iau. Plec și eu - cu două zile înainte de plecarea dumneavoastră.

– Să mă îmbrac, să te conduc.

– Nu vă deranjați, dealtfel, peste câmp fac cel mult un ceas.

– Pe timpul ăsta ? Noaptea ? Pe viscol ? Dacă te mănâncă lupii ?

– Nu e viscol și nu mă mănâncă - lupii sunt animale inteligente, pot deosebi o carne comestibilă de alta, otrăvită, otrăvitoare. Nu de lupi mă tem eu...

– Ca și mine : de oameni.

– Nu mi-e frică de oameni, mi-e frică pentru ei.

– Daaa...

– Da. Vă mulțumesc pentru baie. A fost cum a fost. Bună seara, doam-nă.

– Și cărțile ?

– A, da, cărțile. Speram că... În fine - noapte bună.

*

Ninge doar în sat. De cum ajung pe buza platoului, văd luna : și ea - mică, iute, veselă. Și văd, mult mai apropiat decât în realitate, turnul bisericii din Vad : trei kilometri în linie dreaptă. Nu-mi rămâne decât să-mi regăsesc pasul de noapte (e-he, câte drumuri, câte nopți!) și să urmez făgașele de sanie - în trei sferturi de oră sânt în sat ; într-o oră, în pat.

Deocamdată caut ceva de care să-mi rezem privirea, ceva pe care să mă așez - ba nu : m-am așezat, înainte de Crăciun, într-o pauză, la vânturat grâu, pe o ladă de fier și m-am ales cu...- aș fi preferat o blenoragie ! Mai bine așa: nimic de rezemat trupul, nimic de rezemat sufletul, niciun loc în spațiu numit buric - rămân cu mine, în cardinalele mele. Drumul, încolo, nu e drum de țară, ci de iarnă ; scrisă de sănii linia cea mai scurtă dintre mine. Drept care fumez, rotindu-mă, tropotind mărunț-mărunț. Știu că platoul nu poate avea mai mult de 500 metri deasupra mării, însă privesc munții de sus ; de parcă eu aș fi ea ; apoi de la egal la egal, un umăr de pădure ; de foarte sus acel ceva ca o câmpie flocoasă, albuaburie - valea în care a rămas ea, cu Mercedesul lui și cu cărțile mele, știu că acolo ninge-prăpădind și nu mă întreb de unde atâta ninsoare, că doar n-o fi câștigat-o la zaruri, ce văd eu : efectul, fără nor. Mă rotesc-rotesc - iată plopul de pe șoseaua spre Șercaia, iată Șercaia, ținută cu lumini, iată și, neliniștitor de aproape, luminația pe verticale a Combinatului de la Făgăraș - iată, iar, turnul bisericii din Vad (la vreo sută de metri pe stânga se află casa noastră, cea țipător de galbenă...) unde bătrânii mă așteaptă, chiar dacă nu mă așteaptă decât pe mâine seară.

Am plecat fără-pătură. Deși el a zis : Cu !

Deși a deschis geamantanul negru, le-a scos, învelite în hârtie gălbuie și legate cruciș-curmeziș cu o sfoară ciudată, lătăreață, multicoloră - și ea tot de la pachet.

Le pipăisem prin hârtie : ele erau. Deschisesem geanta, cu toate că știam : Berlioz n-are să încapă - dacă n-a încăput nici la expediere. Doar așa. Se întorsese la sobă ; eu, cu spatele, depusesem pachetul pe scaunul cel mai apropiat și trăsesem deasupra, de pe spătar, pătura pufoasă, verzuie-albastră.

Uite-așa. Să fie.

Odată, gardianul intrat în celulă îmi strigă numele de pe o listă apoi cu cheia îmi face semn să ies. «Cu pătura?», întreb, «Cu!», face el - dar eu n-o iau - uite-așa. Ies în urma lui din celulă și, când ajung în dreptul ușii alteia (era o simplă mutare), zic, după ce trag mult aer în piept : «Dar nu mi-ați spus că-i-cu!». El mă-njură, îmi arde câțiva dupaci, însă mă întoarce, să mi-o iau - așa că pot să le șoptesc celor de care mă despart numărul celulei în care sânt mutat.

– Dar nu mi-ați spus că..., zic, prin ușa întredeschisă.

Ea râde. Se aștepta, mă aștepta. Deschide larg ușa, râzînd îmi face semn din cap să intru. În timp ce trec pragul, îmi dă o palmă peste ceafă.

– Am observat, zice ea, mereu râzînd. Continuăm? O luăm de la capăt? Aici.

Bag mâna-n foc - că aici. Atunci zic :

– Nici, nici - mă învigorase palma peste ceafă, îmi amintise tinerețea primă. Propun să reluăm episodul băii - dar schimbînd rolurile.

Mi-am scos căciula - o păstrez în mână ; mi-am descheiat nasturii de la scurtă - cu mâna liberă încep să mi-i închei la loc. Îmi spun cu aproape liniște, mult resemnat : chiar de vom lua totul da capo și vom repeta întocmai fiecare episod, tot nu va merge, nimic n-are să mai meargă - așa, pentru că nu-mi este dat să mergă, fiindcă fac totulca să nu-mi fie dat. Mă răsucesc și caut din privire pachetul de cărți. O să-l iau la subțioară, după aceea o să mă întorc la mine. Acasă. Ori, cu puțin noroc, o să-l fac din nou uitat, iar când o să mă-ntorc, o să găsesc altceva de spus - deși cel mai bine ar fi să nu găsesc de spus nimica. Poate că ar fi timpul să mă las în voia curentului, să nu mă mai îm-potrivesc tot timpul, “din principiu”.

A-ha, pachetul. Nu pe scaun, unde-l lăsasem, acoperit, ci pe colțul mesei, la vedere. L-a pus acolo, ca să ceară singur să fie luat la subțioară și

scos pe ușă ; la subțioară, dus pe ușă, peste prag, dincolo de prag. Întind mâna. Și mi-o retrag.

Ea vorbise, vorbise tot timpul de la intrarea mea, de parcă ea ar fi fost eu, de parcă eu aș fi fost, în fața oglinzii - abia acum realizez că rostise numele lui Octav, al Miei, din nou al Miei... În legătură cu ce ? : cu cărțile trimise la vânzare ?, cu scrisoarea însoțitoare ? - azi-mâine mă asigură iar că nu fusese decât o banală... Da, despre scrisoare :

– ...nu mi-a arătat-o, în schimb mi-a arătat altceva...

– A, da ?, fac și mă răsucesc spre ea, sperînd că voi mai putea prelungi rămânerea. A-ha, zic, resemnat.

– Tot hârtie scrisă - fragmentul de roman.

Îmi scot căciula - mi-aș scoate și cămașa, atât de fierbinte s-a făcut aerul. Îmi rotunjesc spinarea. Și îmi văd dinții dezgoliți. Ea însă nu-mi poate vedea nici spinarea, nici dinții : rânjesc în mine - de frică.

– Trebuie să-ți spun că nu-mi place cum scrii. Acum.

Oftez adânc. Ușurat. Pentru că rostise, nu pentru ce rostise.

– A, da ? - azvârl căciula peste umăr, scutur umerii ca să mă debarasez de ce-o fi și nici o importanță că ceea ce este, scurta, îmbrăcată pe mâneci, rămâne la locul ei. A, da?

Împing piciorul stâng înainte. Cu atât mai departe, încolo, cu cât este pentru întâia oară când sînt hotărît să-mi apăr scrisul - știu că am să fiu excesiv, rău, strâmb și, neputîndu-mă împiedeca să fiu, nu scrisul meu va fi apărut - o simt de acum, de aici. Și zic :

– Trebuie să vă spun : nu-mi place cum faceți amor.

Retrag piciorul savurez prostia, măgăria, bătăria. Pe mine m-a amețit, m-a îmbătat - de plăcere tulbure ; turbure - ea bate repede din gene, își lucrează îndelung surâsul indiferent, înalt :

– Trebuie să-ți spun că există, totuși, oarecari deosebiri : eu am avut neșansa de a te cunoaște prin scris, ți-am cunoscut sufletul, chiar și trupul. Dumneata, domnule...

– ...nu mi-ai cunoscut nici... - îi iau vorba din gură (dar mă opresc : ce anume nu i-am cunoscut, în primul rând - primul dintr-o înșiruire ?).

– Așa e : nici-nici. N-ai avut șansa de a mă cunoaște biblic, nu poți spune dacă da sau ba fac plăcut, dulce, bine amor - limpede ?

– Limpede, încuviințez abătut, bătut și căutîndu-mi căciula.

– Dacă e limpede, încetează cu plecat-venitul. Am început să obosesc și, dacă-mi mai joci scena plecării, o să găsesc că ai interpretat-o convingător, deci n-o mai repetăm - limpede ?

– Limpede - înainte de a juca scena cu pricina țin, cu permisiunea dumneavoastră, să atrag atenția : în ceea ce vă privește... În privința

cunoașterii reciproce sântem pe picior de egalitate : nici domnia voastră n-a avut neșansa de a mă cunoaște.

- Nu, dar nu regret - în primul sens biblic ; în al doilea sens, nu știu dacă ești la curent, dar *biblie* înseamnă, orice-ar crede unii : carte. În acesta, da, te-am cunoscut.

- Nici eu nu știu dacă sânteți informată : *carte* înseamnă, toată lumea o știe : carte, or, unu : nu prin carte m-ați cunoscut, ați aflat de existența mea dintr-un fragment de manuscris - nu știu dacă știți că manuscrisul este cu totul altă mâncare de pește decât cartea ; doi : modul în care cele câteva file scrise de mână au ajuns sub ochii dumneavoastră - nu-mi place ; deloc nu-mi place ! Îmi aduce aminte de altcineva, de altceva.

- Cum, altceva ? De ce : altcineva - dar nu sânt eu de la Securitate ? As-cultă, băiețică, nu-ncerca să mă culpabilizezi cu asta, am eu alte motive. La urma urmei, ce-mi reproșezi ? Că nu-mi place deloc ce scrii - acum ?

- Înțeleg și nu-nțeleg precizarea : acum...

- Atunci o repet, o subliniez : **acum** !

- Nu m-am ales cu aproape nimic din trecerea prin Fabrica de Scriitori, acel "aproape" fiind suportarea criticii - nu știu dacă este un dat natural sau un câștigat - chiar dacă nu țin seama de ea, o ascult, o suport, o îndur. Cu condiția să vină dinspre cei cărora eu le-am propus manuscrisul - ceea ce nu este cazul cu domnia voastră !

- Bine, dar un scriitor este un om public, deci și scrisul lui.

- Deci continuați să confundați scrisul de mână, cu tipăritul, manuscrisul cu cartea. Iubită doamnă și neprețuită tovarășă : eu nu i-am trimis lui Octav o carte - acel ceva devenit obiect, produs de serie, intrat în folosință publică, pe care oricine dintre cumpărători, la ieșire - poate să-și șteargă picioarele.

- Mulțumesc pentru explicație.

- ...ci câteva file din acel ceva care trebuie să rămână între prieteni, între complici - or noi doi nu sântem.

- Dar tocmai asta vreau să-ți propun.

- Prietenia ? - o, ce frumos, ce înălțător - din păcate nu mai sânt adolescent, chiar dacă dumneavoastră mai sânteți.

- Dacă nu prietenia, atunci complicitatea.

Îmi întorc privirea spre fereastră. Nu mai ninge. Și chiar de-ar ninge (și ninge !), nu s-ar vedea : a închis obloanele.

În odaie s-a făcut foarte cald și nu doar pentru că am rămas îmbrăcat cu scurta îmblănită.

Îmi caut din ochi căciula - nu poți pleca de lângă o femeie, fără să-ți iei și căciula - tocmai pentru că aș vrea să nu mai am nevoie de ea.

Îmi vâjâie urechile, globii ochilor s-au mărit - ori doar pleoapele s-au umflat, nu mai văd mare lucru, oricum, nu-i văd mâinile, i le simt pe frunte, pe obraji.

Glasul îi vine de foarte departe, cu întreruperi. Vorbește de “scene”, de “episoade” - pe unele are să trebuiască să le reluăm, la altele trecem direct.

*

Când mi se dezumflă privirea, dau de ochii ei încercănați, de buzele spuzite, aproape vinete.

– Ți-a fost foarte rău, zice ea, de parcă despre sine ar vorbi.

– Mi-a fost foarte bine. Foarte. Cât a ținut ?

– Două zile, zice ea. Și cele trei nopți - râde. Fii pe pace, am trecut pe la părinții tăi, să-i liniștesc - acum însă trebuie să te conduc. Diseară îmi reiau slujba - gata vacanța!

– N-am putea relua scena ? Episodul ? Ca să aflu cum a fost ?

– Altă dată. Acum te conduc acasă. Înțelege-mă, se întoarce pașa din Hamburg, când pleacă iar la Poartă, îți deschid ție ușa, te caut eu, n-avea grijă.

– A-ha. A, da : asta era complicitatea căutată.

– Spune-i cum vrei.

– Pot să vă... să te... să vă întreb dacă în aceste zile și atâtea nopți v-am vorbit cu dumneavoastră sau cu tu ?

– Nici, nici - dealtfel nu cu mine vorbeai, ci cu una, Ela - fii liniștit, nu te-ntreb cine-i.

– Chiar dacă nu mă întrebați, vă spun cu drag : dumneavoastră, doamnă-mi.

– Nu știam că Ela poate fi diminutivul de la Maria.

– Nu-i diminutivul de la Maria, ci femininul de la masculinul el.

– Femininul de la masculinul...?

– El.

– Fie și el - tatăl elei. Păcat că nu mai avem timp să-mi explici, uite, am ajuns în sat. Sper să ajung până la voi, înainte de a mă întâlni cu autobascu-lanta de șapte tone.

– Autobascu'...? Cu cine ? Cu ce să te întâlnești ?

– O să-ți explic altă dată. Acum te rog să cobori. Poți să mă săruți, totuși. Îți dau voie să mă săruți pe gură și încetează cu mutra asta nefericită, că iar mă faci să plâng ! Să nu uiți să iei medicamentele încă zece zile. Și întăritoarele ! Și ține minte : dacă nu dau semne de viață, o vreme, să nu mă cauți. Auzi ? Nu mă cauți, tu ! O să revin eu singură - de acord ? De acord ? Bine, atunci mai sărută-mă o dată... Bine. Bine.

– Cum, bă, tu vrei să-mi pretinzi aicea c-ai fost la ea num’ o dat’? -
minți, bă bandit’le !

Maiorul Ionescu (în afară de comandant : ce-ar mai vrea el să-l cheme
Brâncoveanu, l-o fi chemînd, am cunoscut o droaie de țigani Ghica,
Iamandi, Cantacuzino, Sturdza, de ce n-ar fi și-un domn-creștin printre ei ? -
toți cei cu care am de a face pretind că se numesc Ionescu), așadar maiorul
cel foarte ionesc’ nici nu mai așteaptă răspunsul meu, că așa a fost el
învățat : «bandiții minte și când recunoaște adevărul». Însă nici eu nu-i
răspund măcar de formă.

Din cele patru săptămâni de când m-au (iarăși) arestat, m-au bătut
numai în primele două - și nu pentru ceea ce aș fi făcut, banditesc, ci pentru
că sînt (bandit). Apoi s-a întîmplat ceva, nu știu ce, n-am dedus nimic :
uite-așa, ca la ei, au încetat de a mă scoate la anchetă de câte cel puțin două
ori pe zi, m-au scos numai de câte două ori în două săptămîni

Presupun că Ela a fost terminată (n-o mai simt în preajmă) ; fie or s-o
libereze (într-un fel sau în altul - deie Domnul, deși, odată încăput în labele
lor, numai un singur fel rămîne), fie or să-i facă proces. Soarta mea însă nu
e decisă, chiar de m-au lăsat în pace ; chiar dacă atunci când m-au mai scos,
nu mi-au pus întrebări noi și la care așteptau răspunsuri, iar asupra celor vechi
ob-serv că nu revin, nu insistă. Mă tem că ei nu știu ce să-mi facă - și e rău
de mine : măcar cel care se află în moară știe o treabă, însă cel care a fost luat
doar ca să fie luat, iar luminile lumii de securiști nu-i găsesc nici un capăt de
fir din care să tragă și să destrame ciorapul... Te țin, poate-poate pică ceva
din cer - în legătură cu tine, fiindcă Securitatea n-a fost făcută ca să caute
adevărul - abia apoi să pedepsească fapta-rea ; ci ca să lovească întîi, abia
apoi să caute o justificare a terorii. Deși ei se pot lipsi și de justificări - în fața
cui : a oglinzii?

Azi maiorul Ionescu îmi contrazice teoria de adineauri. După ce zbiară
la mine că mint, grohăie :

– Ia povestește tu to’-to’, de la-nceput !

Ce-o fi în capul blindat de osînză al ioneștilor din organ ? Cu ce va fi
fost înlocuit creierul lor mititel - dar vigilel ? Cu ceva - ori cu anti-ceva ? Cu

vid ori cu câlți ideologicești ținând loc de gândire ?

– De la care început ?, întreb, politicoș (ia să nu fiu bine-crescut în relațiile cu Animalitatea !). De la prima arestare, cea din decembrie 44 ?

– Nu, bă ! Io nu-ți vorbesc de-arestări - și ți-am mai zis, bagă la cutie !, c-aia, de preținzi, n-a fost arestare !

– Dar ce-a fost ?

– Ce-a fost a fost, noi n-avem treabă cu aia - păi organul nostru nici nu era-nființat. Și ce, tu m-anchetezi pe mine, bă ? Tu răspunzi la-ntrebări, bă bandit'le !

– Tocmai răspundeam la sugestia dumneavoastră : «Ia povestește tu tot, de la-nceput !»

– Păi cum, c-adică mă-ngâni ? Pe mine, organ de-anchetă ?

– Vă citez, nu vă îngân. Repet ce-ați spus dumneaei...

– Păi tu nu ești aciia, de să repeți ce spun eu - tu ești aciia, la noi, de să răspunzi de toate crimele de le-ai comis contra poporului ! Când zic : de la-nceput, c-adică de câte ori ai fost la ea și de câte ori ai avut cu ea avut relații 'potriva naturii.

– Acum o săptămână le numeați «relații sexuale»- de-atunci s-au schimbat relațiile pe care nu le-am avut ?

– Ba-ai avut ! Ca-ntre doi uneltitori 'mpotriva 'rândurii populare. Și 'cialiste!

– Vă răspund ce v-am mai răspuns : am fost o singură dată la ea.

– Minți !

– ...iar relații - sexuale, antisociale, antipopulare, contranaturale - n-am avut.

– Minți, minți, minți !

– Dacă știți că mint, de ce mă mai întrebați ? Dovediți cu probe.

– Băăăi cârnature, 'tu-ți 'mnezeii mă-ti de dușman și de bandit - păi probe nu eu tre' s-aduc !

– Ba da. Acuzarea aduce probe, întâi proba că arestarea are temei : de ce m-ați arestat, domnule maior ? Nici azi, după patru săptămâni, nu mi-ați comunicat.

– Las,-că nu rămâi tu ne-comunicat !, râde Ionescu cel maior. Pân-atunci să-mi recunoști aciia că de câte ori ai fu..., ai regu... C-adica de câte ori ai fost la ea,-n vizită-ntimă.

– Știți foarte bine : o singu...

– Tomna' de-aia, că știm și-ncă foarte bine, știm c-ai fost de mai multe ori la ea - de câte ?

– Tomna' de-aia, că știți foarte bine, spuneți: de câte ori am fost ? (ia să vedem : bagă de seamă că l-am îngânat ?)

– E, păi nu ! Ca să-mi pretinzi dup-aia că noi te-am sforțat ! (nu, n-a remarcat îngânul - sau nu s-a oprit la el). A, păi nu ! Spune tu singur, cu gura ta ! Și sincer - ca la anchetă - maiorul Ionescu râde ; e foarte mulțumit de viață și mai ales de sine, cel cu o stea mare pe epoleți. Noi știm totu’-totu’, avem tot felu’ de probe : declarații de la martori, declarații de la complici....

– ...note informative, turnătorii pe hârtie, sesizări...

Ionescu cel maior nu m-a întrerupt : se uită la mine, holbat, uluit de îndrăzneală - de obraznicie : așa se vorbește cu un organ de anchetă ?, la futu-i mă-sa?, trăgându-mă de brăcinar cu ditamai maiorul de Secu ?

– Zi-i, bă, zi-i!, mă îndeamnă, văzînd că mă oprisem (paralizat de cu-raj). Că uite-așa ți se umflă dosaru’! Păi, bă, probele de le-avem... (n-a uitat unde rămăsese, deci, acasă la el, la stîna ori la șaibă era o ființă normal constituită, abia uniforma - și mai ales steaua de maior - l-a strâmbat). Noi știm totu’, avem probe la toate ! Și fotografiile și-nregistrările și... Noi lucrăm cu tehnică, bă ! Așa că recunoaște cîstit c-ai mai fost pe la ea și-n alte dăți, nu se poate să nu fi-ncercat și tu marea cu deștu, cum se zice-n popor ‘ncitor ! - l-a apucat veselia, mai să-i sară, împușcată, copca de la guler.

– Dacă aveți probe, produceți-le. Cine are probe le prezintă, nu aruncă undița la întîmplare cu : “nu se poate să nu fi-ncercat...”

– Bă, tu iar mă-ngâni !

– Vă citez - o să intrați în bibliografia obligatorie.

– Bă, tu faci mișto de mine.

Dintr-odată alt ton, altă privire, altă subramură. Zicînd că fac mișto de el, în fapt, animalistul cu grad de maior chiar crede că are să intre în bibliografia aceea obligatorie (“de-o-nvață copiii, la școală”).

– Zău, bă ? Ia stai nițal, de să notez - ai zis că cine are probe...

Îmi înghit saliva dintr-o dată îngroșată : iată-mă și “consilier”al maioristului ! Îmi propun, îmi promit, mă jur că, de-acum încolo nu mai trîncănesc.

– Atunci să răspund !, mă precipit, sperînd să-l fac să nu mai noteze. Așa cum a declarat și domnia-sa, luni 22 februarie, în jurul orei 16, m-a luat din gara Șercaia și m-a condus...

– Stai nițal, că n-am terminat ! Domniasa, ai ? Las’ că ne-ntoarcem noi la domniasa ! Așa. Io nu te-ntreb de-aia de la douășdoi ‘ruare, io te-ntreb de altele !

– Altele - n-au fost. Chiar de-aș fi vrut, n-aș fi putut : eram bolnav, am stat la pat încă o săptămână. Când să mă ridic - m-ați ridicat, m-ați umflat. Nici până azi nu știu de ce mă acuzați.

– Nu te-acuzăm noi - ești acuzat de popor !

– Dumneavoastră, ca singur reprezentant al poporului, știți de ce

poporul acela mă acuză pe mine ? - care nu-s popor ?

– Ce ? Bă, tu ! Ce-ai zis ?

– N-am zis, am întrebat : de ce mă acuză poporul ?

– Las' că afli tu - la proces !, chicotește maiorul. Dar pân-la proces, să ne spui tu nouă - da' sincer, c-altfel... Zi-i!

– Ce ?

– Ce ! Că câți bani ți-a dat !

– V-am mai spus, vă repet : cinci sute de lei - pe care i i-am restituit în seara zilei de 22 febru...

– Ș-atuncea miile de lei de i-am găsit noi la percheziția legală ?

– Nu miile, ci exact una mie nouă sute optsprezece lei, banii din pensiile părinților - asta ați găsit, asta ați confiscat la percheziția legală...

– Bă, tu iar mă-ngâni ! Să știi că schimbăm foaia !

– ... cu toate că tata v-a arătat hârtiile justificative...

– Ți-am spus că verificăm - dacă-i pe-așa, restituim banii, ce-atâta caz?

– Cum, nu i-ați restituit pân-acum ? I-ați lăsat fără un sfanț pe cei doi bătrâni bolnavi ? - ați văzut-o pe mama în timpul percheziției-legale : e paralizată. Felicitări, domnule maior : într-adevăr, apărați interesele clasei muncitoare...

– Bă !! Tu să nu-ncepi iară cu-ale tale, că... știi tu!

– Ia să nu știu !, zic.

– Păi ia să nu știi ! - râde, vesel, ca totdeauna când crede el că am învățat lecția. Ai uitat unde te afli ? Păi, ce crezi tu : că, dac-a murit tovarășul nostru Gheorghiu-Dej... - maiorul se oprește, se ridică de pe scaun, se apropie de fe-reastră : N-am voie să-ți spun, dar asta-i : dânsu-a decedat.

– Tot nu vă cred, zic. Azi e-Ntâi Aprilie.

*

Reluăm scena pretinderii :

– Cum, bă bandit odios, vrei să-mi pretinzi că n-ai fost la ea decât o dată ? Nu ține, cu mine !

Da, așa vreau eu să-i pretind : că o singură dată - apoi să mori. Numai că nu ține cu maiorul Ionescu - așa cum a ținut cu maiorul Popescu, ba chiar și cu maiorul Georgescu pe chestia banilor, pe chestia fotografiilor, pe toate chestiile. În fine, aproape. Nu, nu : cu maiorul Popescu (aici, la Securitatea Brașovului toți pretind că-i cheamă în fiecare zi altfel : uneori Popescu, alteori Ionescu, iar altealteori chiar Georgescu, fiindcă după ce se termină cele trei nume conspirative, o iau de la cap) - ziceam că nu ține cu ăsta de azi,

Georgescu - sau chiar Ionescu !

Scena continuă, reluată : maiorul de azi, să-i zic Popescu, e ziua lui, pretinde că eu îi pretind în mod banditesc ; la care eu pretind că, de o lună de zile de când m-au arestat, ei, popeștii ionesco-georgești mi-au pretins că au probe : că aş fi fost de mai multe ori, că mi-ar fi dat bani mulți (în-dolari-străini, a zis odată un georgesc'), că aş fi fotografiat obiectivele secrete de pe lângă Băile Perșani, însă nu le-au produs. Pe mine mă doare capul, mai ales tâmpla stângă și maiorul Popescu de astăzi pretinde că nu eu, bandit, am voie să pretind probe în favoarea mea, că chestia asta s-o pretind la proces (dac-o să mi se aprobe să cer)- pân-atunci, zice el eu, bandit mincinos și fioros, să recunosc cinstit, ca la anchetă ; c-am fost la Curva-Aia de mai multe ori, nu numai o dată, cum pretind, banditește ! Și, pe chestia asta, c-am fost la ea, ea mi-a dat bani-în-dolari (încă n-a spus : lei-în-dolari, dar să nu disperăm). Și să recunosc cinstit, așa, ca între bărbați, că rău am ajuns, dac-am ajuns să mă las plătit de o muiere - uite, el recunoaște cinstit : n-a mai auzit de-așa ceva.

La toate acestea eu, azi, tac. Mai știi : poate pentru că dincolo de geamul biroului de anchetă a început primăvara. La care, ciudat : azi, maiorul Popescu nu mai țâșnește de pe scaun și nu mă mai înșfacă de ceafă și nu mă mai izbește cu obrazul de masa mea, masă de anchetat - ba chiar jâmbește... Da, da, maiorul Popeșcu (chiar Ioneșcu) jâmbește. Și jice, jâmbind :

– Bine, bine, hai s-o lăsăm moartă - acum te duci jos.

Mă ridic cu neplăcere - aş mai sta, aici, sus, chiar dacă m-ar bate (nu foarte tare) : totuși, văd primăvara.

Sună telefonul. Maiorul Popescu se ridică în picioare, răspunde : «Da, s' trăiț'! Da, s' trăiț'!»- și chiar de n-ar spune ce spune : să trăiască, tot aş ști că i se adresează cel puțin colonelului Popescu - dacă nu generalului Popescu.

– Stai la loc !, îmi zice și iese.

De parcă ar fi așteptat la ușă, intră alt Popescu, tot maior. E întâia oară când îl văd, așa că nu știu cum zice el că-l cheamă, însă cum e ziua Popeștilor...

– 'Ce nu te r'dici, bă, cân' intr-on organ ?, zbiară necunoscutul, trântind pe masă - masa lui, de anchetator - un dosar verzuliu.

– 'Ce nu stai jos, bă, cân' 'ț-ordon ?

Mă uit la el, în voie (citește dosarul - îl cunoaște pe de rost, dar își cunoaște și lecția) : ăsta nu-i popesc'; nici ionesc', nici georgesc': frunte îngustă, început de chelie, deși părul i-i negru și creț (sau tocmai de-aceea ?), ochi mici, buze subțiri - omu' dracului ! De ăsta nu trebuie să-ți fie teamă că te bate (te bate și el, că și el e securist), ci de dosar să-ți fie frică. Are și el uniformă de Secu, dar bag mâna-n foc că e procuror. Adineauri, când a

strigat la mine, a făcut pe securistul, dar îl simt, îl miros : ştie să vorbească şi altfel - de ăştia să-ţi fie frică !

– Şi altfel, cum mai stăm cu linoleumul ?

Ce spuneam ! Vrea să stea de vorbă cu mine, să dialogheze - ca între intelectuali. M-a surprins adevărarea bănuiei, de aceea n-am fost atent la... Ce-a spus : linoleum ?

– Cu linoleumul..., repetă, de parcă mi-ar fi auzit gândul.

Mă stăpânesc să “răspund”: «Care linoleum ?» - așa conversez cu Ioneşti cei popeşti, nu cu ăsta. Are vârsta mea, o fi fost student în '56. La Drept, fireşte. Cu Surdulescu şi Chiriac şi Ruseţchi şi Florin Caba - şi Gina Florescu. Atunci va fi dat el dovadă : pândindu-şi colegii, turnându-i la UTM, „antena” Securităţii în Universitate. Nu cred că umbla cu țeava de plumb în mânecă, aceia aveau deja “facultatea făcută” (la ei, la MAI), dar, dovedindu-se a fi în timpul “contravoluţiei” un element de nădejde, l-au luat la ei.

– Şi zi așa : cu linoleum ! - clatină din cap, râde, ai zice că i-a plăcut gluma (chiar dacă i se pare debilă). De unde-ai învățat metoda ?

Nu mă mai uit la el, ci în direcția lui. Au început a mă atinge valurile fricii : au descoperit şi povestea cu linoleumul ! Ce dacă n-are legătură cu ancheta-în curs, la ei nimic n-are legătură - şi totul. Aveam dreptate să-mi fie frică : mă arestaseră pentru că eram şi eu pe-acolo, prin preajma Mercedesului ; mă păstrasera, nu pentru că ar fi avut ceva împotriva mea, ci ştiind (după principiul că nu strică să te aprovizionezi, să ai la îndemână pentru orice moment de... lipsă ; mai ştiind că nimeni nu-i nevinovat) că dacă ai răbdare, dacă baţi la reţinut ca la fasole, dacă aduni declarații din jur - uite dosarul de trimis în judecată, ceea ce echivalează cu vinovăția banditului (uite că nu degeaba îl arestaseră)!

– Ai citit undeva ceva despre linogravură şi ți-ai zis că... Nu-i așa ?

Cum să nu fie așa : dacă şi... Întrebarea fiind : or fi arestat-o pe amărâta aceea cu altceva şi, în timpul anchetei, i-o fi scăpat şi fleacul ăsta ?, ori s-a grăbit ea să “sesizeze” organul cel neadormit, să demaşte un periculos bandit duşmănos care vrea să multiplice - în vederea răspândirii, cum altfel ? - *materiale, fiţuici...* - cu ajutorul linoleumului ?

– Bun ! - a bătut cu palma în birou. Ştim cui te-ai adresat, dar nu ştim de la cine cunoştea metoda. Deocamdată, dar aflăm noi.

– Ba ştiţi : am citit despre linogravură.

– Dar nu mai ții minte unde, în ce carte !- râde.

– Ba țin minte : în Istoria artei de Alpatov. Din păcate nu am cartea - peste puterile bugetului meu - dumneavoastră o aveți ?

Nu așa se răspunde la anchetă, ovreieşte, la fiecare răspuns lipind o întrebare. Nu i-a plăcut răspunsul. Mai întâi pentru că el voise să se arate

generos, ba chiar mi-l suflase («Nu mai ții minte unde !»- așa trebuia intonat), apoi pentru că sursa era un **-ov** - va fi auzit chiar și de Alpatov, măcar pentru că **Istoria artei** e o carte extrem de scumpă, iar ei, care vor să dea impresia (cui ? cine le vine în vizită ? - tot de-ai lor cu de-ale lor) că sunt cultivați, ba chiar oameni cu gust, cumpără asemenea cărți care fac bine pe pereți, impresionându-i pe tovarășii de muncă - prin cotoare. O are ; sigur o are pe părete.

– Și ? Mai departe ?

Mai departe nu trebuie să merg. Dar nici să spun : Nu știu, ori să ridic din umeri.

Și când mă gândesc : știința de a suporta o anchetă fără pagube prea mari nu slujește la mare lucru. Uneori am impresia că din contra : pagubele pricinuite de tensiunea, de efortul de a mă apăra (eficace) sunt mai mari decât ocaua ; m-am surprins în ultima vreme tânjind după o anchetă cinstită, în care animalul de anchetator : «Ai pus foc Casei Scînteii !» și eu, tremurînd : «Da, recunosc : am pus foc și Casei Scînteii **și...**» - dar mă opresc, înainte de a recădea în păcatul trufiei.

Se vede că trufia mă stăpânește cu totul : nu recunosc. Mă uit în direcția procurorului.

Ciudat : individul nu se înfurie ; nu face pe înfuriatul. Se uită și el în direcția mea :

– Anchetații cred că pe noi, anchetatorii ne interesează numai faptele pe care informatorul sau martorii ni le aduc la cunoștință. Uite, acum, tu ai impresia că atenția mea s-a îndreptat spre linoleum...

Sânt gata să deschid gura și să întreb : Și nu-i adevărat ?

– Nu, răspunde el (bestia, într-adevăr, deduce întrebările, ceea ce-i mai greu decât de ghicit răspunsurile). Bine-nțeleș, luăm toate măsurile pentru ca bandiții să nu aibă mijloace de a multiplica și răspândi materiale antisocialiste, dușmănoase, dăunătoare societății noastre. Dar nu numai în direcția aceea merge efortul nostru de apărare a statului și a cuceririlor poporului. Nu întrebi în care altă direcție mai acționăm ?

Clatin din cap că nu. Asta-i singura negație care nu-mi poate atrage o avalanșă de pumni în cap - deși cu ei nu știi niciodată ce-i apucă și de ce.

– Foarte bine !, râde procurorul în uniformă de anchetator. Înseamnă că lucrăm bine, atenția infractorului e monopolizată de fapta ascunsă de bandit, dată în vileag de martora Maria...

Nu, n-am tresărit, n-am dat nici un semn că vorbește despre o Mariana, fiindcă așa a ieșit întreruperea, pe *a*, nu pe *i*, ca să fie Maria, ori câte Mariane am cunoscut, de când m-am liberat și care ar putea fi martore?

– Nu te mai prefac că cauți, vorbesc de Coloși, marea specialistă în

linoleum...

Nu știu dacă bag de seamă, dar a fost ironic. Deci, Mariana Coloși. Nu-mai că Mariana Coloși nu e nici mare nici altfel “specialistă în linoleum”, e și ea, acolo, profesoară de chimie la liceul de chimie, însă n-am să mă mir dacă ei au să facă din ea și “specialistă în nitroglicerină”, că tot sântem la Făgăraș. Au arestat-o și pe asta, săraca. Din adâncul adâncului nădăjduiesc : nu din pricina mea a fost arestată.

Mă uit pe fereastră - las’ să se mânie, să intre-n rândul ioneștilor fie și în al Popeștilor, dar să înceteze cu tonul civilizat - și cumplit de amenințător, fiindcă încă nu știu ce i-au făcut femeii : s-o fi arestat cu altceva, iar în anchetă a spus-o și pe asta : că într-o zi am întrebat-o, pe stradă !, cum aş face să-mi procur niște linoleum din acela pentru gravură, ea m-a întrebat, firesc, ce vreau să fac cu el, firesc i-am răspuns : «Să multiplic manifeste anticomuniste», ea a râs, eu am râs și uite-așa ne-am despărțit (ultima oară când mai schimbasesem câteva cuvinte cu ea : în 53, chiar dansasem cu ea, la ceaiuri, pe-atunci era tare frumușică, însă în doisprezece ani se desfrumuseise, acum avea aerul unei gloabe, vai de steaua ei. De asta am și acostat-o (ea nu m-ar fi văzut), de asta i-am și arătat că ne cunoaștem, de asta am inventat chestia cu linoleumul : după ce mi-a spus că făcuse chimia, că e profesoară la chimie, am vrut să-i fac o plăcere - era atât de veștejită, de ponosită... N-am impresionat-o, se vedea că nimic n-o mai atinge, ochii ei frumoși, verzi-aurii se făcuseră tulburi-translucizi, iar pe sub palton îi ghiceam trupul ofilit, fleșcăit, inutil - și ce corp minunea-lumii avea fata asta, ce picioare, ce piept... Cu toate astea, o chema tot Coloși, nu se măritase : de ce ?

– Vă plictisesc ?, face procurorul, aplecându-se peste masă, în direcția mea.

– A, nu, deloc - continuați ! - cu mâna dreaptă îi fac semn.

Unu - doi - trei - pa...

– Futu-ți dumnezeii mă-ti de bandit - a rostit încet, schițând un zâmbet - te tragi de șireturi cu mine ? N-ai tu coaiele-alea, măi găinaț ! Păi cu noi te pui tu ? Cu noooi ??

Se ridică de la masă, dar nu se năpustește - se plimbă. Și face spumă la colțurile gurii.

– Crezi tu că ne-ai pus pe grătar cu linoleumul tău și-acuma tremură întreaga republică de frică să nu cumva să faci tu fițuici de-ale tale și să le răspândești ? Vrei să știi adevărul, măi nimicule care te crezi erou al neamului : ne doare-n cur de linoleumul tău ! Ne-ar durea și de-ai avea o tipografie nou-nouță - ce-ai face cu ea ? Bun, ai tipări materiale subversive - și ce-ai face cu ele, mă ? Le-ai băga pe sub uși, le-ai arunca în curți ? Fiindcă nu-ndrăznești tu să le dai oamenilor în mână - păi cum să le primească :

nu-s proști ! Așa că marea ta faptă antistatală e-o chestie de grădiniță : ziceam că ne jucam de-a tipografia !; pe linoleum !

Minte-minte-minte : numai de-aș deduce unde vrea să m-aducă :

– Uite unde : nu mai sântem în faza luptei directe cu voi, dușmanii, am trecut în alta, superioară : după ce v-am năucit în luptă dreaptă, acum vă dăm lovitură de grație !- și arată cu degetul arătător cum ne pistolează, la pământ.

Sună telefonul : mă salvează ? mă înfundă ?

Răspunde. Zice : Da, da, - însă fără : să trăiți. Pune telefonul în furcă :

– Fii atent ce-ți spun, că n-o să repet : nu ne interesează metoda de mul-tiplicare prin lino... și-așa mai departe. Pe noi, în faza asta, ne interesează ceva mai la îndemână, mai ieftin și mai eficace : tu, după ce-o să ieși de-aici, de la noi și, după o săptămână ori după un an când ai s-o-ntâlnești pe Coloși Mariana pe stradă, ai să treci pe celălalt trotuar - dar fii atent, băi : să nu vă ciocniți în mijlocul străzii, fiindcă și ea, când te-o vedea, o să schimbe trotuarul - doar ea te-a turnat, nu ? Și-acum așa, între noi fie vorba : pe Coloși n-am arestat-o, n-am convocat-o, să zici că, în focul anchetei cu altceva i-a scăpat și asta, cu linoleumul - nu : ea a pus pe hârtie un raport, s-a prezentat cu el la poarta noastră - în fine, la sediul din Făgăraș. Și știi de ce ?- a pus mâna pe clanță. Fiindcă s-a gândit : dar dacă tu, când i-ai vorbit de linoleum, ai vrut s-o provoci (în folosul nostru ?!) - ai înțeles ?

Înțeles, s' trăiț'!

Rămân singur în birou. Și gol - îmi lipsește, animalul de procuror. Să mai trăncănească, să se mai laude - ca să înțeleg despre ce anume poate fi vorba cu bănuiala Marianeii că aș fi încercat s-o provoc.

Înțeleg eu ceva-ceva, chiar mai mult, dar nu-mi place, mi-e frică de ceea ce se apropie de înțelegere.

Intră un plutonier - după ce-a bătut în ușă. Mă vede, zbiară :

«Ce cauț' tu-aici, bă !?» - și iese, trântind ușa.

Are dreptate plutonierimea : ce caut eu aici - bă ?! Dacă ar fi avut timp, m-ar fi luat la bătaie : să-i spun eu lui cum intrasem în birou și în ce scop - dușmănos.

Intră, fără să bată, un maior. Nu-i maiorul meu, e maiorul lor, deci nu-i Popescu. Sau Ionescu era, azi ? Nu mai știu și nici nu-mi pasă - dar de ce am zis (în gând) : maiorul meu ?

*

Maiorul lor - ar putea să fie și al meu - se așază pe scaun. Și zâmbește lătareț. Mie îmi zâmbește maiorul Popescu.

– Ce baft-ai avut !, face, scuturînd capul. De data asta-ai avut mare baftă - ai căzut ‘tr-on căcat când te-ai născut, altfel nu s-explică ! Baftă, ca de-Ntâi Aprile !

De când îi cheamă pe toți Popescu, fac glume cu toții. Ca de-un Întâi, vorba lui : Aprile.

Cunosc metoda : îți trec pe la nas liberarea, tu te năpustești spre ușă, spre poartă - și-atunci ei te iau din volé : Unde te-ai pornit, nenicule ?, ia stai aici, ce, nu stai bine ? Nu mă las eu tras în piept de-o cizmă-securizmă ca prezenta Popescu. Poate să-și tot consume saliva cu bafta pe care aş avea-o. Chiar de-am admite că am baftă - în relațiile cu ei - de ce n-am admite că bafta aceea-i lipsa ghinionului ?

Îmi rotunjesc spinarea, mental împing piciorul stâng în față : mă află în gardă, n-au să mă ia prin surprindere.

Bate cineva la ușă. Apare căpitanul (Popescu). Îl salută voios pe maio-rul cu același nume și, zâmbind voios, îmi face semn să mă iau după el.

Veseloșenia lui nu-mi miroase-a bine - dar eu sunt avertizat (m-am, singur, nimic nu mă ia pe nevestite).

Ies din birou, ducînd mașinal mâinile la spate.

– Poa’ să ții mâinile libere !, aud din urmă glasul maiorului - Popescu.

Ei, da și să mă trezesc cu-un spiț de cizmă în tendonul lui Achile, cu un pumn după ceafă pentru că nu țin re-gle-men-tar mâinile la spate și ochii-n pământ (dumnezeii mamii !). Bancurile lor de bancuriști bășinoșiți.

Căpitanul Popescu mă duce în biroul colonelului Popescu. Superiorul mă pune să semnez niște hârtii. Le știu, le cunosc, le semnez fără să le citesc, știu că prin una mă angajez să nu divulg secretul de stat al arestării și reținerii mele între 1 martie și 1 aprilie anul curent, prin cealaltă (ca și cum n-ar fi tot un drac) sânt avertizat că, dacă am să divulg (secretele de stat), am să sufăr rigorile legii (în vigoare) - s-au înțeleș Popeștii să-mi facă bancul cu libera-rea : să tot aștepte să marșez.

Am impresia că, la urmă, colonelul Popescu s-a ridicat de pe scaun cu intenția de a-mi întinde mâna - mie ? Unui bandit ? Dar nu : mi s-a părut, ca să-mi dau motiv să ies mai repede din biroul lui, pe urma căpitanului Popescu.

Mă scoate-n curte - pentru prima oară o văd fără ochelari. Într-adevăr, a explodat primăvara. Dacă-i așa, aici, la Brașov, cum o fi la Vad, unde-i ceva mai cald ? Dar cum va fi primăvara-n Bărgan ? S-or fi scuturat de floare

corcodușii, vișinii, caișii...

Căpitanul mă conduce spre poartă - cunosc bancul cazon : te duce-n poartă, îți zice : «Ești liber, poți să pleci !» și când să pășești peste prag, te-nhață și te bagă iar, jos ; ori te lasă până-n stradă, acolo te-ntâlnești cu doi tovarăși trecători în civil care te umflă și te-ntoarnă de unde-ai plecat ; ori îți dau sfoară lungă, până prin gară, acolo un milițian te legitimează, îți face semn să vii după el, te duce la postul lor, din gară.

– Te duci direct la gară, zice căpitanul Popescu. Ai tren la paisprece zero trei - uite foaia de drum. Urci în trenul indicat și te duci drept acas'. Nu-i nevoie să-ți mai spun : îți ții gura ! - căci ea, gura bate curu'! - și mă-mpinge prin portița deschisă.

Mă las dus de împingere până-n mijlocul străzii. Mă răsucesc, mă întorc la poartă.

– Ce vrei, mă!?, se răstește de dincolo de portița de fier un glas - al por-tarului.

Nu răspund. Ce să răspund ? Nu vreau nimic special. Dacă vreau ceva, apoi să nu fiu luat drept fraier, asta vreau. Și nu vreau să plec singur - ce-au făcut cu ea ? Ce-i vor fi făcut ?

– Circulă, mă ! N-ai voie să staționezi !

Nu staționez - deci, nu circul (și vițăvercea). Mai știi, poate că li se face milă de mine și mi-o dau : «Ia-o și cară-te d-acilea cu oafa ta cu tot !»-atunci, da, abia atunci.

Aud dincolo de portiță pași precipitați de cizme, șoapte. Se deschide vizeta. Glasul căpitanului Popescu :

– S'teți liberi, domnu'. Plecați, să nu perdèți trenu'!

Ridic din umeri. Ce să mă mai ostenesc pân-la gară - deși n-ar fi rea o gară, acum ; nici o plimbare prin Brașovul de primăvară - cu ea de mână, fiindcă de braț am apărea ușor decalați pe verticală.

Portița se deschide. Căpitanul Popescu privește mai întâi în susul străzii, apoi în josul ei - nu, nu e lume. Oricum, arată de parcă n-ar fi : pe trotuarul Securității circulație e interzisă, iar trecătorii de pe celălalt parcă nici n-ar trece vreodată pe-acolo : nu văd, nu aud - nu respiră.

– Plecați, s'teți liberi, v-am mai zis ! Ori ați uitat ceva la noi ?

– Am uitat, dar am găsit : azi e-Ntâi Aprilie.

– Și ce dacă - aaa, credèți că vă făcèm bancuri ?

Ridic din umeri - că da. Că cine știe ? Că poate nu - dar...

– Ce-i cu tine, bă ?! - colonelul Popescu. Dacă până număr la trei nu mi-ai dispărut din raza sediului, te-te-te...

Căpitanul îi șoptește ceva colonelului. Acesta scade tonul :

– Nu-i nici un banc, noi nu ne permitem. Și nu ne mai face și tu

greutăți, că și-așa nu ne mai vedem capul de treabă - vezi-ți de drum! Ți s-a spus că ești liber !

Vedem noi cât - cât drum, câtă vreme.

Deci, n-au de gând să mi-o dea. S-o fi liberat înaintea mea ? O pornesc în josul străzii. De m-ar lăsa să ajung până la colț ; de m-ar lăsa să ajung până la celălalt colț ; ba nu : pân-la gară, de-acolo au să mă-ntoarcă ; sau chiar de-acasă - din porțiță, ca să fie completă întoarcerea.

– Gara-i ‘partea ai’lantă, domnu’! - un necunoscut foarte binevoitor (și mai cu seamă știutor).

Abia acum îl văd - îmi ajunge. Îmi continui drumul, dar binevoitorul trece lângă mine, umăr la umăr (“noi cei mulți la numără”) și mă tot împinge, mă “conduce” - în timp ce, privind în jur, de parcă el ar fi scăpatul de la balamuc, îmi explică prietenește :

– S-a dat în folosință a’ nouă, că a’ veche era veche de tot, nu mai corăspundea.

Constatându-mă pe calea cea bună - arătată de partid, prin reprezentantul de nădejde al lui, tovarășul nostru cu fâș albastru și mapă de mușama - scutul patriei o ia înainte : să-mi arate pe unde să calc (ca să nu calc pe bec). Demult n-am fost la Brașov, să tot fie un an, așa că nu știam că s-a dat în folosință a’ nouă.

Asta-i a’ nouă. Într-adevăr, asta nouă-i foarte nouă : numai beton veritabil.

Urc pe scara albă. Individul călăuzitor îmi trece în față, îmi șoptește :

– Nu pe-aicea, domnu’, peroanele e jos - țineti-vă după mine !

Nu mă ținetez după el. Urc singur, singur ochesc o bancă avînd un singur loc neocupat, între un colectivist de pe Târnave și o învățătoare (d)între două vârste citind o carte groasă.

Popescu cel cu mapă și cu fâș e tare descumpănit : și tare s-ar apropia de mine, să-mi mai dea el o indicație prețioasă, dar nu-i convin vecinii mei de bancă. Mie îmi convin. Intru în vorbă cu ceapistul nostru muncitor : despre ploaia care nu-i destulă ; și despre seceta care-i cam pe capul nostru. Cu învățătoarea : despre Tolstoi, autorul cărții groase. Nu-i spun dascăliței la pensie că și eu sînt basarabean ; nici că părinții mei sunt și ei învățători.

Popescu a dispărut - apare cu alt Popescu : fâș cafeniu, mapă galbenă. Se opresc la cinci metri în fața mea și îmi pîndesc privirea : când li se pare că mă uit înspre ei, amîndoi își arată cu degetul dreptei încheietura stîngii - carevasăzică ceasul. Carevasăzică ei sunt tare-ngrijorați că am să pierd trenul de paisprece zero trei. Eu mă prefac a nu fi observat nimic, trîncănesc cu vecinii de bancă. Rămîne în fața mea Popescu cel Galben, Popescu cel Albastru se duce la un telefon public - ocupat, spre mânia amîndorura. A-ha,

când are să reușească să telefoneze, au să vină Popeștii cu mașina lor și-au să mă re-ducă. Să știm o treabă.

Păcat : începusem a mă simți bine în gară - ca un basarabean ce sânt. Deocamdată Galbenul se duce spre Albastru, amândoi coboară scara. Fără să se uite-ncoace.

Dar nu ține, cu mine. Orice-ar face, n-au să mă poată surprinde. Necazul este că simț nevoia să merg la toaletă ; necazul este că aş fuma și n-am ce; necazul cel mic fiind că mi s-a făcut o foame sălbatică - cam ca pe la noi, la Gherla ; și ca pe la noi, la Jilava ; și cam ca pe la noi, la Ministerul de Interne, cel din Piața Palatului.

Pentru toate, un singur leac : somnul.

Îmi trag căciula pe ochi, încrucișez mâinile în poală și plec ; de astă dată chiar mă liberez : o să mă visez acolo, “jos”, în celulă, iar de-acolo nimeni pe lumea asta, nici măcar Ionescu (darmite Popescu) nu mă mai poate întoarce.

*

– Cum, bă vrei să-mi pretinzi că n-ai regulat-o ? Că n-ai, niciodat’?

Cel mai bine și mai bine o celulă se vede dintr-o gară. Fiindcă și reciproca este valabilă. Așa că Brașovul se vede mai limpede de la Paris, celula Securității dintr-o gară de pe-aici.

Mai puțin biroul de anchetă - în fapt, am fost în mai multe : aceleași. Mai puțin mobilierul, cred că așa-i spune. Am vrut să spun : popeștii - și aş vrea să spun că nu e chiar trăsniță acea teorie potrivit căreia sântem cum ne numim, oamenii purtând același nume seamănă (vezi Popescu tatăl și Popescu fiul). Omul crește, se formează, prinde forma, pe dinăuntru (ca laptele imitînd ulciorul), a numelui primit la început, ceea ce ar însemna, ba chiar înseamnă că Ion ar fi arătat altfel dacă s-ar fi numit Gheorghe, iar eu alt destin aş fi avut dacă aş fi purtat numele de fată al mamei : Popescu.

Meseria să-i fi nivelat până la confuzie pe anchetatori ? Sau recrutarea, selecția s-a făcut după aceste criterii ? Și - dar mai ales numele. Desigur, în registrele lor, secrete, își păstrează vechiul nume (Bucă, Belitu, Alungatu, Feștelescu - ba chiar Ionescu !), însă “în cadrul serviciului” li s-a impus altul. Atât că aici, la Brașov, cu toții (în afară de comandant : el are dreptul șapte zile pe săptămână la Brâncoveanu) au nume legate de zile : luna îi cheamă Ionescu, marți : Popescu, miercuri - Georgescu, apoi de la cap, săptămâna lor avînd doar trei zile. Desigur, dacă și-ar păstra “numele conspirativ” - Ionescu, de exemplu - individul ar suferi perturbațiunea o singură dată, prin ieșirea din Pântecărescu (sau chiar din contra : din Încuiatu). În acest caz ar fi un calp

cinstit : nu mai e ce-a fost, a devenit ce i s-a ordonat (Brâncoveanu - chiar dacă în actul lui de naștere figurează acest nume, numele tot fals rămâne, nu-i aparține organic, oricâte generații de de boeri ar fi albit generații de roabe țigănci ; însă ei, subalternii fac naveta între Ionescu-Popescu-Georgescu - și dacă Vasilescu ? - de aici : zăpăceala, amețeala, năuceala.

Dracu să-i ia. De asta nu le voi fi reținut mutrele, ci doar epoletii și conspirativul : cutare cu patru stele mici e căpitanul (Ionescu). Cutărescu, purtător de o stea mare, maiorul, din contra : Ionescu - și așa mai departe.

Uitându-mă la “ai mei”, m-am întrebat mereu care dintre Ionești o va fi anchetând și pe ea. N-am găsit pe nimeni potrivit. Nu știu nici acum ce-cinecum ar fi potrivit, știu că nici unul din cei văzuți nu dădea de înțeles că ar fi putut s-o ancheteze.

Când cădeam cu gândul pe ea, o gândeam cast. Numaidecât îmi dădeam seama de nefiresc și încercam s-o văd ca pe oricare femeie imaginată în celulă : ea însă nu era o oarecare femeie pe care să ți-o reprezinti ; și s-o iubești pe la trup. Decât dacă o anchetai.

Nu se lăsa măcar apropiată, darmite apropiată ; decât dacă o ai în față, reți-nută - tu : organ.

Încercam să-mi amintesc dacă afară o doream cu adevărat. Se pare că da. Deși se mai părea că nu prea, nu foarte nu deloc. Ba, așa, puțin. Nici puțin - deloc. Fiindcă afară era afară, nu exista anchetat-anchetator.

Atunci ce mă lega de ea ? Desigur, lecturile din Dostoievski, numai că în cazul nostru ea mă scosese pe mine din șanț, măcar încercase - nu eu pe ea. Oricât aş fi dat eu din gură, cucurigînd, tot ea domina. Ca o reținută.

– Cum, bă, vrei să-mi pretinzi aicea c-ai regulat-o num’ o dat’?

Asta fiind o adevărată întrebare încuietore, la care nu trebuie (dacă poți) să răspunzi nici prin da, nici prin ba, ci să nu răspunzi : chiar dacă tu n-ai fo-losi cuvântul, s-ar subînțelege.

Încercam să tac, să ignor întrebarea. Izbuteam, dar nu grație mie și “calităților” mele - ci datorită pudorii securiste : ca un adevărat român, Securistul te înjură (știa de-acas’, a-nvățat la școlile lor de alfabetizare și mînuirea acestei arme), te înjură murdar, de multe ori “dialogul” din timpul anchetei se reduce la un monolog furios, înjurăturos - dar devine rușinos, mie-mi spui, față cu acest sinonim eufemizant : a regula. Te fute de la primul cuvânt când te-njură de mamă, se vede că nu mai percepe sensul înjurăturii, dar când să spună el - cu gura lui - cuvinte de mare rușine ca : a regula, tovarășul organ roșește ! C-așa-i organul : roșu precum cravata odrasle-si.

Așa că re-întreabă, înlocuind verbul (activ) cu pasive substantive : relație, contact (-sexual).

Această deturnare lingvistică să mă fi castrat în raporturile de celulă cu

ea ? Încercam să-mi aduc aminte când anume o dorisem, în ce împrejurare, de ce fusese provocată dorința.

*

– Cum, bă, vrei să-mi pretinzi mie-aicea c-ai avut contacte cu ea num' o dat'?

Ce să-i răspund animalului ? Că n-am avut nici o dat' - ce : contact ?, relație (sexuală)? Bine, acesta-i adevărul, dar adevărul nu are legătură cu mine, arestatul-anchetatul. În primul rând că nu-l interesează pe acest porc de securist cu care femeii am avut eu contact, în al doilea : nu numai că n-am avut cu ea, cea implicată, dar nu accept să se aducă vorba despre asta !

Când ești liber

Când ești liber și normal poți (îți permiți, îți dă mâna, etc) să nu accepți (să nu-i permiți moșicului) să vorbească așa despre o femeie.

Cum se face, cum se va fi făcînd : o iubesc - dar n-aș, vorba pudicului, contacta-o ? Fiindcă, nici o îndoială ; sînt îndrăgostit până peste cap de ea. Nici ea nici eu nu mai sîntem elevi de liceu, când iubirea platonice ajungea, nu mai lăsa loc și pentru iubirea ne-platonice.

A, da : pentru că știu : ea și-o dă pe bani. Dar asta ar trebui să mă excite, să mi-o facă și mai doribilă.

A-ha, știu de ce : fiindcă ea domină - ea a avut inițiativa, ea avea bani. Prin asta a răsturnat rolurile, eu trecusem pe locul curvei pe care o iei, o fuți, o plătești - o trimiți la plimbare.

A-ha - de asta aș ancheta-o.

*

Cum, bă, vrei să-mi pretinzi că nici măcar o dat' ?

Nu pretind - deplor.

Cum, de ce, inutil să am răspunsuri acum ; nu se mai poate repara nimic-nimic.

Avea dreptate când spunea că mă gîndesc tot timpul, tot timpul la bani. Presupun că și foarte-bogații se gîndesc la bani (tot timpul) ; eu nefiind dintre aceia eram (sînt, în continuare) dintre ceștialalți - care se gîndesc mereu,

me-reu, la bani ca la dopurile cu care trebuiesc astupate eternele borți.

Cum, bă, vrei să-mi pretinzi ?

Da, dom'le : vreau să-ți pretind ! N-am ! Și-mi pare rău - dar nu ție am să-ți spun că regret ; de mor. Pe voi nu vă interesează dacă unui reținut îi pare rău că nu s-a culcat cu femeia reținută în același lot, pe voi vă interesează prefacerea oricui în vinovat, a orice în uneltire. Bineînțeles, tare-ai vrea să afli amănunte pipărate, să-ți umpli gura cu bale de poftă ; se vede însă că la școlile voastre ați fost învățați să fiți bestiali - dar nu și triviali în "chestia aia" ; ați învățat torturarea, umilirea banditului înjurarea lui, mai ales de mamă - dar vi s-a atras atenția că de chestia-aia se ocupă gradele foarte mari, nu voi, răcanii, gunoierii, belitorii epocii noastre.

N-am, dar așa. Fi. Re. -Gulat-o - zic iute-iute, ca să nu mă mai simt vinovat că nu mă făcea să vibrez, fierb, explodez ca altele - ca toate cele avute din celulă. Regulat-o, mai zic, poate că, intrînd în categoria clienților, mi s-ar fi și mie, ca unui client obișnuit, sculă.

Și nu. Și mă întreb : de ce mă stârneau, ațâtau fetele-de-Fetești, la urma urmei, curve și încă de categoria a șaispea ? Și de ce mă excitau curvele-curve (era să spun : cu firmă la poartă), doar când le ștergeam cu gândul, însă rămâneam nesimțitor la imaginea ei, oricât de dezgolită mi-aș fi propus-o ?

S-ar putea ca nu ele - dacă sunt ori ba - să fi contat, ci eu. Fiindcă, mai ales în asta, eu sînt măsura lucrului. Fetele-de-Fetești erau interesante (în al doilea rînd, ca să nu exagerăm !, primul fiind trebuința arzătoare, devoratoare de a fute - orice, pe oricine, fără s-o mai căutăm de dinți), prin ceea ce eram (și) eu în raporturile cu ele : o persoană ce refuză autodegradarea, face eforturi disperate să-și aducă aminte de normalitate (pe care nu o cunoscuse, din pricina vârstei, dar și-o apropiase, până devenise amintirea și a lui) în anormalizarea generală de după ieșirea din celulă. De aceea le "tratam", le pupam mîna, le spuneam: doamnă-domnișoară, o bună bucată de vreme discutam, dansam, abia apoi treceam la act - când ele erau obișnuite să fie răsturnate pe dată, suflecate, despicate, împălate, improșcate - și gata! ; ca să ne salvăm pre noi, călăreții, să nu cădem definitiv în groapa Bărăganului și în groaca - altfel dulce - a gloabelor de gheaseu.

Or ea... Încă o dată : cu ea rolurile fuseseră inversate - aparent. Și așa cum, la început, fiecare fată-de-Fetești se arăta mirată, bănuitoare, neîncrezătoare, ostilă chiar, ajungînd la apărare-agresivă - așa eu : atît că, față de femeia din ea, rămăsesem pentru totdeauna în prima fază.

Dacă am fi trecut de ea, lucrurile s-ar fi așezat : m-aș fi culcat cu ea ; mi-ar fi dat bani, pentru scris...

Nu : nu bani-pentru-scris - ci bani ; ca să pot scrie.

Spusese la un moment dat :

«Trebuie să ai asigurarea materială pentru un an-doi - după aceea se va vedea : a fost o investiție bună ?»

Trăiesc din, prin cuvinte - m-a izbit ca o insultă cuvântul “investiție”. Așa că atunci când a precizat :

«Data viitoare am să-ți dau ceva bani cu care să fii fără grijă patru-cinci-șase luni», am zis, repede :

«Mulțumesc, nu».

Și ce rău îmi pare.

Ea spusese că nu-i plac - *acum*. Femeile au fler, să mă încred în ele, să cred în ea : a spus ce crede (și ce este) acum - că nu scriu bine - dar că există semne : într-un viitor aş putea scrie mai puțin ne-bine.

Doar șase luni mă despart de împlinirea vârstei de treizeci de ani - mo-ment ușor târziu pentru a începe a... postula (la debut). Chiar pentru proză : toți adevărații începuseră mult mai devreme, oricum, înainte de treizeci de ani. Or eu - încă șase luni de vagoane, de pepinieră, de suflat în goarnă și fac treizecii ; nici măcar n-am început, pentru a putea deduce cum am să continui.

Însă ea a zis: «O să-ți dau ceva bani cu care să fii liniștit șase luni», iar mai înainte : «Să ai liniște un an-doi, după aceea mai vedem noi».

Asta înseamnă că pe ea n-o îngrijora vârsta - o fi știind ea ce-o fi știut.

Degeaba a știut, dacă nimicul s-a ales de știutul ei.

Trebuia să primesc banii. Nu trebuia să refuz, ca un bou, ca un cretin. Acum, ieșind de-aici, n-aș intra iar slugă la bestia de fost securist, devenit șef de siloz, care-și face altă casă din sudoarea și a mea, veșnic zilier la ce se găseș-te - când se găsește. La urma urmei, bătrânii nici n-ar afla că am primit bani - și încă de la o muiere ! - aș pretinde că am de lucru permanent și trebuie să fiu cât mai aproape, de aceea închiriez o odaie la Șercaia. Și scriu. N-aș avea nevoie decât de odaie - încălzită, luminată - de porția de țigări, iar de mâncat, aș face ca toată lumea : pui la foc iute răbdările prăjite, pui sare, pui nu pui, dar ce zeamă de pui iese - dacă pui și pui...

Trebuia să primesc banii. Când mi-a zis ce mi-a zis, avea în vedere “investiția” pe doi-trei ani, pe care avea să mi-o fragmenteze pe fiecare trimestru, semestru - ori an, fiindcă se va fi gândit și la investițiile mele îmbrăcămintice - să admitem că bocancii mai țin câteva bune ierni, dar pentru vară va fi dedus că mi-ar trebui o pereche de sandale.

Trebuia să-i primesc ! Să nu fac pe scortosul - din moment ce ea mi-i oferea, nu-i furam, nu-i zmulgeam de la gura nimănui. Neacceptându-i - fie și din reflex de apărare - îi refuzam, ei, un prilej de... ispășire a păcatului de

curvie.

Trebuia să-i accept - dar nu din acest motiv, fiindcă probabil toți peștii îl invocă : primesc banii muierii, numai ca să fie ea iertată de păcate - și cum ea-i proastă și nu-și cunoaște interesul, i-l arăt eu, cu de-a sila.

Dar dacă aș fi acceptat (banii), n-aș fi devenit, pe loc, pește ?

Nu neapărat : curvele dau bani, nu doar susținătorilor (ce cuvânt !), ci și propriilor copii încredințați altora ; unui frate, unei surori - ca să nu apuce pe drumul apucat de ea. În care caz, de ce n-ar da prietenului ? Sau celui-de-suflet ?

Nu, nu merge. Cel de suflet este acela căruia - fatal, fiind vorba de suflet - îi dă și trup. Asta fiind legătura (de suflet) ! - și cu peștele și cu cel-de-suflet (un peștișor, un chitic) : împărtășirea și din trupul ei cel sfânt, nu numai din banii ochii-dracilor primiți pentru vinderea trupului. Cui anume nu-i dă și trup curva ? Celor din familie : frați, surori, părinți, copii. Deci, dacă aș vrea să rămân și curat (și cu bani ! - și neregulat), ar trebui să-i fiu ca un frate - care însă nu-și pohtește surioara.

Nu. Oricum, n-ar fi mers. Banii au tulburat, au năclăit totul. Dacă nu mi-ar fi băgat bani în buzunar, la bal, poate că relațiile de după ar fi fost mai puțin sau deloc viciate : aș fi regulat-o și eu - ori n-aș fi regulat-o, vorba celuia : ce, nu sunt milioane de români care să n-o fi regulat ? Iar dacă ea nu aducea vorba din nou de bani - pe care avea de gând să mi-i dea, ca să pot scrie în liniște (fusesse impresionată de "ținuta" meu de la siloz ; apoi de interiorul casei galbene), lucrurile s-ar fi așezat pe un făgaș firesc - am fi făcut și noi amor trupesc ; și nu ne-ar fi căzut coroana !

Și nu. Eu am interesat-o numai în măsura în care ea ar fi putut interveni, ca să-și desfășoare mămoșenia ; și curvenia ; în măsura în care mi se dedica, nu ca unui bărbat : ca unui copil. Din această pricină n-au mers între noi cele naturale, deși de câteva ori fuseserăm-pe-punctul - când mi-a fost mie rău de tot : ea, goală, se culcase deasupra mea, cu toate că știa : am febră, nu sânt, din contra, un degerat și presupun că tot ea avusese inițiativa sânilor în gură, în timp ce-mi șoptea că asta mă face bine, mă însănătoșește - să iau, să beau.

*

Bun. Și-acum ce fac ? Aștept să iasă și ea ?

Dar dacă a ieșit înaintea mea - dar nu m-a așteptat ? N-o fi știut că am fost și eu arestat. Cu toate că, înăuntru fiind, exagerezi cu teama că au fost și alții luați.

Să zicem că peste jumătate de minut o văd urcând scara de beton, și ea, în mână, cu un petic de hârtie, foaia de drum pe care scrie cu ce tren, până unde, la ce oră și minut. Ce fac ?

Ce întrebare : îi ies în întâmpinare și...

Dar și ea are să fie escortată - dacă mie mi-au dat doi hândrălai (ce i-aș pune să dea la târnăcop !, ba chiar să are, cu plug de lemn), ei, ca... șef de lot, au să-i dea cel puțin patru. Dar chiar dacă doar doi, ca mie, vigilenții mamelor lor au să ne împiedece să luăm contact.

Să încerce : fac un scandal, în plină gară, de vine Brâncoveanu în persoană să-l stingă.

Și dacă nu vrea să vorbească cu mine ? Fiindcă e supărată : a aflat de la ai ei că eu am înfundat-o ; că am spus despre ea și ce nu se întâmplase - să zicem introducere de arme în țară ? E-he, câte nu fac bestiile de bestialiși ! Așa cum au aruncat sămânța bănuiei între mine și Coloși - că ea m-ar fi denunțat, din proprie inițiativă (fiindu-i teamă că aș fi provocat-o), așa or fi făcut ca să ne dezunească pe noi doi.

Abia acum observ : deși în cel puțin trei sferturi din timpul de anchetă era vorba de ea, nu mi-au strecurat nici o “declarație” de-a ei în privința mea; nici scrisă, nici măcar ca aluzie. De parcă eu aș fi fost șef de lot și unic arestat-anchetat, ea urmînd a fi după ce-o să dau eu suficiente declarații, ca s-o implic, s-o apăs, s-o înfund.

Ce să însemne : că n-o arestaseră ? Din păcate, da : pe de-o parte ea se aștepta și chiar dacă n-a spus limpede că se teme de arestare, avea un anume fel de neliniște (și de resemnare) ce nu înșală : cine vorbește ca ea de despărțiri neexplicate («Să nu mă cauți - te caut eu...»), de autobasculante - de șapte tone, ca și cum o simplă motocicletă n-ar fi de-ajuns ca să te trimită pe lumea cealaltă - simte, știe că are ceasurile de libertate numărate.

Apoi : chiar dacă nu ajunsesem să și comunicăm, o simțisem pe-acolo, pe undeva, prin celular. Nu, nu-i auzisem glasul, nu-i mirosisem urma, în aerul despicat, pe coridor - dar era. Bag mâna-n foc. O știam cu obrazul, cu pieptul, cu pântecul ; cu tufa dintre coapse apăsată de tufișul ei (incredibil de negru, ai fi zis a altei femei), cu partea dinspre ea a coapselor, a gambelor, a labelor picioarelor. Și cu gura sfârscul.

Tot n-am aflat cum o cheamă : băieții din orchestră îi ziceau : *Aia-cu străini* și *Contesa* ; anchetatorii : *Ea* - eu : *Ela* ; ea însăși : *Maria* - dacă nu cumva fusese o invenție pe loc. Și de ce, de ce securiștii - care îi numesc pe implicați ori pe martori cu numele întreg (întâi numele, apoi prenumele) - nu au desemnat-o niciodată pe nume ? Și nici n-au zis despre ea : curva, putoarea, bandita ?

Aici răspunsul ar trebuie să vină dinspre altceva decât faptul că se

regulează pe mărci-dolari. Nu știu dinspre unde și nici nu vreau să aflu.

Acum, dacă ar apărea în gară, i-aș ieși în cale, ne-am săruta - eu să rămân pe o treaptă mai susă, ca să egalizăm inegalitatea - și după aceea am pleca amândoi cu un singur tren. Oriunde. Dacă aș fi întrebat unde, aș alege Perșaniul - are și baie cu apă dulce...

Să facem, pe rând, baie, să ne spălăm reciproc, să zăcem bolnavi simultan - în timp și în pat. De preferință ea deasupra, ca mai lungă-largă. De data asta tufele n-or să se doar atingă, încălcească, ci contopească - deși aș fi preferat una măcarcastanie, dacă nu aurie, după ochii ei, fiindcă părul ar putea fi vopsit.

Și după aceea eu să scriu. Și ea să...

Cum : eu să scriu și ea să ? Dar aș putea scrie, când ea se ? Doar dacă are rezerve ascunse, pentru amândoi - cât pot dura ? Trei zile și patru nopți ?

Nu : ea să-mi de banii promiși, cu care să-mi închiriez o odaie în Șercaia. Sau chiar în Perșani, ca să fim aproape. Oricum, nu sub același acoperiș ; și, oricum, nu în Perșani. Și, mă rog : de ce nu în Perșani ? Ca să nu afle lumea că îi țin de urât în absența nemților ? Dar banii ei - de la nemți - sunt buni, curați ? Mama mea, de porc!

La urma urmei, n-am nevoie de banii ei, numai încurcături mi-au pricinuit. Și dacă vrea să știe, din munca la siloz și la pepinieră și la trompetă, sâmbetele, o țin și pe ea. Nu bine, acceptabil. Acceptabil pentru mine.

Vise de celulă - cu toate că sânt liber și în gară. Cum îmi imaginez eu că una ca ea, obișnuită cu luxul, (și cu luxura), obișnuită cu mari-specialiști (numai în chimie, se pare), accepte să trăiască, nu neapărat cu mine, dar lângă mine - din ce-și cumpără ea țigările americane?

Fâșoșii trec în pas de front pe dinainte băncii noastre, strâmbându-se pe furis, arătându-și încheieturile mâinilor, semn că se face ora de tren. Mi se fâlfâie mie de trenul lor ! N-am auzit ordinul, nu i-am băgat de seamă pe ordonatori, stau pe-o bancă, în sala de așteptare a gării - cine ce are cu mine ?! La urma urmei, din moment ce am ieșit pe poarta Securității - și mai ales am buletinul la mine - sânt un om liber. În principiu.

Ce să-i fi făcut ? Ia să văd :

Dacă e ca mine, atunci două - ba nu, trei - posibilități : îi dă (i-au și dat) drumul, ca mie ; o mai rețin pentru anchetă ; le-a scăpat mâna și, "în procesul de producție", s-a petrecut "un mic incident" (au omorât-o).

Dacă nu e ca mine - ci ca ea, cea de care-mi fusese teamă la începuturi - atunci nici n-au arestat-o. De ce să aresteze pe cineva de-al lor ? Decât doar dacă i-a trădat.

În trădarea ei eu nu pot fi implicat (decât dacă ei vor cu tot dinadinsul): ea nu mi-a spus, nu mi-a încredințat nici un secret, nici un secret-al-secre-

telor (cum că, fiind de-a lor, îi trage pe sfoară - ori are de gând s-o facă). În acest caz, orizontul e închis : n-am să aflu nici din greșală (a lor, a anchetaților) despre ce fel de trădare este vorba.

Dacă ne-am afla față către față, în condiții normale de secu de siguranță (să zicem : în Franța, în Anglia, în America) cred că i-aș spune. I-aș spune că nu iubesc trădarea, nici pe trădători - chiar dacă aceștia trădează pentru o cauză bună. Sânt de acord : există oameni convinși că pentru a atinge un țel (bun), pot folosi orice mijloace - chiar rele. Dar eu nu sânt dintre aceia.

Dar dacă X, în urma torturilor, a șantajelor, a manipulărilor, devine omul-lor, apoi, când se trezește (și îi vine bine) îi trădează pe ei și re-vine lângă noi ? Dacă X, după un timp, vine înapoi, lângă noi, aceea nu poate fi trădare : trădezi ceva ori pe cineva care-ți este aproape, în care crezi, pe care îl iubești, ai încredere în el : nu poți trăda Securitatea, decât dacă ești securist. Rămâne de văzut cum rezolvă acela trădarea comisă față de noi (chiar dacă există explicația torturilor, a șantajelor.).

Probabil ei consideră trădare și fapta unui “întors”, a unuia pus la treabă după ce a fost bine-bine torturat. Nu știu dacă pe ea au convins-o, prin bătaie, prin mijloace contondente, să lucreze pentru ei. Vor fi existînd și alte metode, cele “dulci”, semănînd mai degrabă a târg decât a șantaj (deși târguiala se va fi făcînd sub șantaj) :

«Nu te arestăm, nu te ținem aici, la noi - în schimb, tu faci cutare, cutare, cutare»

În cazul ei, cutare-cutare ar fi : supravegherea cutărui străin venit la noi cu treburi, aflarea “adevăratelor intenții”, și, probabil (probabil-sigur) deținerea rolului prim în piesa-filmată, cu care străinul are să fie șantajat la rîndu-i: doar amenințarea că filmul are să fie văzut de nevasta neamțului ar putea fi suficient ca Securitatea românească să-l aibă la cizmă pe imprudentul ultra-specialist în chimie...

Puteți voi să-mi faceți semnele voastre până la judecata de apoi - nu mă mișc de-aici.

Până nu aflu ce-i cu ea.

*

Ce știu eu despre spioni ? - dar încă despre spioane !

Și ce știu eu despre curve ?

Ca pe toți bărbătușii curvele m-au fascinat. În prima copilărie, prin satele prin care am trecut împreună cu părinții, se vorbea de cutare că ar fi curvă - dar niciodată n-o văzusem pe cea desemnată ; și nu aveam o imagine

clară a ceea ce putea fi, face o curvă - n-o puneam deloc în legătură cu mult avansatele mele cunoștințe de anatomie erotică. Abia la internat, la Sibiu am aflat ceva mai mult - oricum : prin preajma adevărului.

Totul a pornit, ca în toate internatele, de la foame : câțiva din cei mici (zece-doisprezece ani), în căutare de de mâncare, din magaziile miraculoase ce ascundeau comori alimentare, am ajuns în subsolurile căminului (în fapt al Teologiei, care ne găzduia pe noi, normalişti) : într-o încăpere, plină de aburi și de cazane forfotind, am dat peste unul regulînd pe una.

Așa ceva mai văzusem, de multe ori, chiar făcusem, însă ceea ce nu mai văzusem : după ce bărbatul (un teolog) s-a ridicat de pe femeie (o spălătoareasă) și a ieșit, a plecat, un alt teolog a intrat : cu ea gata-scoasă, gata-sculată și pe dată a băgat-o-n femeia care nu apucase să-și alătore picioarele, nici să și le acopere cu halatul (alb); după ce a plecat și al doilea, a venit al treilea, tot pregătit ; al patrulea. Al cincilea a dat peste noi : ne-a alungat cu picioare-n fund.

Cât am stat acolo, încă nedescoperiți de al cincilea, am văzut destul de bine totul, în primul rând atitudinea celorlalte spălătorese - care lucrau : femeile o vedeau pe femeia cea despicată pe maldărul de rufe murdare ; o vedeau și gata, nu păreau mai mirate, nici mai interesate decât dacă aceea ar fi băut apă ori s-ar fi șters pe frunte de sudoare. În al doilea rând, între un teolog și altul, când spălătoreasa nu era astupată, acoperită. Apucasem să-i văd și obrazul, o știam : era o muiere amărită și destul de urâtă - acolo însă, pe grămezile de legături cu cearceafuri murdare, culcată, desfăcută, suflecată, totu-i era frumos, până și ciorapii de bumbac strânși deasupra genunchilor cu gume de bicicletă, nu mai vorbesc de coapsele deschise, cu, între ele minunea lumii, floarea florilor - chiar așa, cu lapții teologali scurși, prelinși, pierduți undeva jos, în rufe de spălat.

Povestind mai apoi colegilor ce văzusem noi, mai marii ne-au explicat că femeile care fac asta, adică se lasă regulate de mai mulți bărbați - sunt curve.

Ce am înțeles eu atunci, la zece-unsprezece ani, am înțeles atât de bine, încât și astăzi cred în adevărul acela : curva este partea frumoasă dintr-o femeie - doar o știam pe spălătoreasa aceea de pe când umbla pe picioarele ei prin curte, la lumina zilei : era cum erau și bucătăresele și femeile de serviciu și spălătoresele : netinere, nefrumoase. Ei bine, aceleași, după ce se fut cu mai mulți oameni, se fac de-o frumusețe atât de strălucitoare, încât îți vine să plângi și să le ceri țâță.

Între timp am aflat că o femeie, ca să fie curvă adevărată, trebuie să ceară bani pentru că și-o lasă pătrunsă. Acest nou element nu a modificat întru nimic imaginea căpătată - ba, când am citit că e cea mai veche meserie

din lume, am început a avea și respect pe lângă tandrețea față de curve (și regretul că, basarabean refugiat fiind, n-am nici o mătușă, ori soră care să practice profesia asta - atât de veche, atât de tulburătoare, atât de dureros de dulce pentru noi, bărbații).

În a doua copilărie m-am dus la curve. Tocmai le naționalizaseră și pe ele comuniștii, le alungaseră din bordeluri, trebuia să ai relații mai ceva ca pentru cafea, ca să găsești ceva de regulat - pe bani. Cafea nu beam, dar curve am căutat, am întrebat, am găsit. Și mi-a plăcut - doamne, ce-mi plăcea la curve ! De-atunci, de la descoperirea lor (fetele babei din Sibiu), totdeauna m-am simțit bine cu ele, chiar și când nu eram în interiorul vreuneia : vorbind de una, de alta ; ori tăcînd. Poate fiindcă ghicisem la ele o tristețe ascunsă, ca la noi, la refugiați ; și, din aceeași pricină, o mare singurătate. Mai era ceva : și noi, ca și ele ne ascundeam - ele de comuniști, noi tot de comuniști, (dar și de ruși) ; ele își ascundeau activitatea, noi originea. Oricum, făceam parte din două comunități excluse din societatea lor, nouă.

Din toate aceste motive, ea ar fi trebuit să-mi placă peste poate ; să mă stârneasă, să mă ațâțe ; să mi-o ridice, par, doar la adierea gândului la ea.

N-a fost așa. Mi-a plăcut (îmi place, în continuare), de departe, într-un fel care nu mă implică ; de parcă eu aș fi în vis, ea în realitate - sau invers ; ca și cum eu aș fi pe malul apei, ea : imaginea femeii - fără femeie.

Și să mă mai slăbească hotentotii purtători de fășuri, cu semnele lor de surdomuți ! Nu li le văd, nu le-ascult. Nici mort. Și nu înțeleg de ce nu se apropie, de ce nu mă iau de guler, nu mă aleargă, cu picioare-n cur până la dubă - doar mi-au mai făcut figura asta, la Interne, la Jilava, la Gherla - e în firea lor s-o facă.

Dar dacă, în ciuda lui 1 Aprilie (sau datorită lui), Ionescu sau Popescu cel care a zis că «a murit tovarășul nostru Gheorghiu-Dej» n-a mințit ? Cum n-am simțit, în drumul spre gară, nimic dintr-un doliu național, una din două : ori n-a crăpat tovarășul lor, Dej, ori asta s-a întîmplat demult, în urmă cu o săptămână-două.

Mă hotărâsc : prind un moment în care hăndrălăii nu pot vedea ce fac, mă aplec spre învățătoare, întreb în șoaptă:

– Chiar a zdohnit Dej?

Femeia rămâne nemișcată - am proba că e basarabeancă : numai noi am învățat să ne stăpânim trupul când sufletul ni se zvârcolește de înfricoșare - ori de mare bucurie. După un timp clatină din cap a confirmare. După încă un timp își face trei cruci, îngrijite, abia atunci oftează :

– Căci pămînt sîntem și în pămînt ne-om întoarce.

– Amin !, zic eu, tare.

*

S-o aştept, să n-o aştept ?

Dacă ar fi s-o luăm de la-nceput, ce-am alege ? Nu : ce-aş alege, eu ?
Acelaşi lucru.

Întâmplarea ştie cum să aranjeze lucrurile. În cazul de faţă, vreau să spun. Nu sânt fatalist când judec : a fost ce a fost şi cât a fost, n-are rost să regret ori să vreau altceva - ori mai mult - punem punct şi mai departe !

Bineînţeles, când am s-o-ntâlnesc nici pe departe n-am să-i reproşez că mă băgase în rahatul ei (ca şi cum al meu nu mi-ar fi fost de-ajuns) o să vorbim de altceva, o să ne despărţim, promiţându-ne că ne vom căuta într-un viitor apropiat şi...

Nu merge, nu merge. N-are să meargă vreodată - nu din pricină că face pe Mata Hari, ci, aşa, pentru că nu merge. Între noi s-a instalat de la început bănuiala - nu între noi, fiindcă nu sântem pe picior de egalitate, ci dinspre mine spre ea : din prima clipă n-am avut încredere în ea (de pe când nu ştiam că e curvă pentru străini), poate pentru că era beată, sigur asta : pe o femeie beată o compătimeşti, o ocroteşti - dar s-o iubeşti ?

Adevărul adevărat ar fi uşor alături : n-a mers între noi - şi n-are să meargă - nu pentru că e curvă, spioană, securistă, ci...

Sânt eu sigur că spioană-curvă-securistă nu constituie o piedecă în calea... antantei ? Nu sânt.

Sânt sigur doar de curvă. Să admitem prin absurd că e numai atât : ce fac ? O aştept ?

O aştept. Curva e o fiinţă tare - altfel n-ar fi curvă - dar cu momente, perioade de slăbiciune cumplită - altfel n-ar fi curvă. O aştept - şi, după aceea ce facem ? Ne ducem undeva, ne regulăm, ne despărţim, fiecare cu a lui. Atât, că nu-mi vine, cu ea. Aş avea senzaţia că fac dragoste cu un răcitor ce n-a mai cunoscut ghiaţa de trei luni : cu ceva care pare a fi într-un fel, dar nu este deloc în acel fel - aşa ceva.

Ştiu de ce nu-mi vine, cu ea : am pretins că nu mă afectează faptul că ea spusese : Nu-mi place cum scrii - dar adevărul este că m-a atins. A completa t: acum (nu-mi place), foarte bine, asta nu are decât să o spună altcineva, oricine - dar nu femeia pe care sânt gata-gata s-o iubesc, nu mai lipseşte decât... esenţialul. Iar esenţialul zice că nu pot iubi o femeie căreia nu-i place cum scriu - punct. Completarea («acum») nu e unei femei, ci a unui redactor responsabil cu Poşta redacţiei, nici o deosebire între «acum»-ul ei şi «deocamdată nu»-ul redacţional.

Ce simple sunt lucrurile pe lumea asta - cu condiţia să accepţi să cauţi cauzele acolo unde le bănuieşti a fi - dacă nu ţi-ar fi frică să le scoţi la lumină.

N-ar fi fost mai bine, mai sănătos, mai odihnitor ca, de la începutul începutului să nu mă las tras, atras în asta ? Încurcat cu o femeie pe care nici măcar n-am futut-o, însă în brațele căreia am zăcut, bolnav, câteva zile și câteva nopți ?

Bine, dar care va fi fost începutul începutului ? Autogara : când am acceptat să-i urc în Mercedes ? - ca acolo ea să-mi strecoare în buzunar banii ? A doua oară când urcasem în Mercedes, la gara Șercaia : ca să mă las dus la Perșani ? Când mă întorsesem - după ce plecasem definitiv, pe jos, spre Vad ? Sau începutul fusese atunci când cu Stingerea, la bal ?

(...)

Text din 1982, neterminat